

**Kodeks praktyki Międzynarodowej Organizacji
Pracy**

Rejestracja i zgłaszanie wypadków przy
pracy i chorób zawodowych

**Międzynarodowe Biuro Pracy
Genewa**

Przedmowa

Wczesniejsze instrumenty Międzynarodowej Organizacji Pracy oraz kodeksy praktyki zawierały ogólne postanowienia dotyczące zawiadamiania o wypadkach przy pracy i chorobach zawodowych. Jednak tylko w bardzo ograniczonym zakresie zajmowały się potrzebą harmonizacji oraz bardziej efektywnego rejestrowania i zgłaszania takich wypadków i chorób, jako instrumentu działalności prewencyjnej. Brak międzynarodowych wytycznych oznacza, że krajowe definicje wypadków przy pracy i chorób zawodowych często różnią się od standardowej międzynarodowej definicji, zalecanej przez rezolucje dotyczące statystyki chorób zawodowych, przyjęta przez XIII Międzynarodową Konferencję Statystyków Pracy (Genewa, 1982); istnieją również różnice między krajami w zakresie procedur gromadzenia i przekazywania informacji, a także jeśli chodzi o zakres dostępnych danych statystycznych i źródeł tych danych. W wyniku tego w Państwach Członkowskich istnieje duże zróżnicowanie sytuacji. Porównania międzynarodowe w zakresie efektywności stosowanych środków (stopień zgodności z przepisami i zasadami, wdrażanie tych przepisów i zasad oraz działania zapobiegawcze) nie będą możliwe bez harmonizacji obowiązujących przepisów i zasad.

Zgodnie z decyzją podjętą przez Radę Administracyjną Międzynarodowego Biura Pracy na jej 259 sesji w marcu 1994 roku, odbyło się w Genewie, w dniach 3-11 października 1994 roku, spotkanie ekspertów poświęcone opracowaniu kodeksu praktyki w zakresie rejestracji i zgłaszania wypadków przy pracy i chorób zawodowych. Uczestniczyli w spotkaniu 21 ekspertów, z czego siedmiu powołano w wyniku konsultacji z rządami, siedmiu w wyniku konsultacji z grupą pracodawców i siedmiu po konsultacjach z grupą pracowników w Radzie Administracyjnej.

Eksperti podkreślili, że zbieranie, rejestrowanie i zgłaszanie (przekazywanie) danych dotyczących wypadków przy pracy i chorób zawodowych jest niezbędnym elementem działalności prewencyjnej i że równie ważne jest rozpoznawanie i badanie przyczyn takich wypadków i chorób dla celów prewencyjnych. Eksperti dokonali odpowiednich zmian projektu przygotowanego przez Biuro i przyjęli kodeks praktyki, stwierdzając, że jego postanowienia powinny być uznane za podstawowy wymóg przy zbieraniu, rejestrowaniu i przekazywaniu rzetelnych danych dotyczących wypadków przy pracy i chorób zawodowych, a także wymóg związanych z tym analiz statystycznych. Ponadto, przyjęto zalecenia w zakresie wymogów rejestracji i zgłaszania wypadków w drodze do pracy i z pracy, niebezpiecznych wydarzeń i zdarzeń. Kodeks nadaje większą wagę efektywnemu wykorzystaniu zgromadzonych, zarejestrowanych i zgłoszonych danych w działaniach prewencyjnych, niż ich wykorzystaniu dla celów czysto statystycznych. Dzięki temu Kodeks jest użytecznym instrumentem dla właściwych władz w zakresie tworzenia systemów rejestracji i zgłaszania wypadków przy pracy i chorób zawodowych. Ukierunkowuje również działania podejmowane wspólnie przez pracodawców i pracowników oraz działania realizowane przez rządy, instytucje zabezpieczenia społecznego i inne organizacje w zakresie ogólnej prewencji wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

Jeśli chodzi o wzajemne relacje między działaniami podejmowanymi zgodnie z Konwencją nr 121 dotyczącą świadczeń w razie wypadków przy pracy i chorób zawodowych z 1964 roku a działaniami w zakresie rejestracji i zgłaszania danych o wypadkach przy pracy i chorobach zawodowych, eksperci postanowili nie nawiązywać w Kodeksie do pojedynczych i konkretnych systemów. Wybrano poparcie systemu, który wykorzystuje wszystkie informacje.

Raport ze spotkania jasno wskazuje na liczne problemy, z którymi spotykano się w czasie rozważań nad Kodeksem i odzwierciedla przyczyny, dla których postanowiono sformułować tekst w taki a nie inny sposób. Do niniejszego dokumentu dołączono więc wyciąg z raportu, który ma pełnić rolę uwag wyjaśniających i dodatkowych wytycznych dla użytkowników Kodeksu.

Celem praktycznych wytycznych, sformułowanych w tym Kodeksie, jest służenie pomocą wszystkim osobom odpowiedzialnym za zawiadamianie o wypadkach przy pracy i chorobach zawodowych, za ich rejestrację i zgłaszanie. Kodeks nie ma mocy prawnej i nie ma na celu zastępowania jakichkolwiek przepisów krajowych, czy przyjętych norm. Jego postanowienia są uznawane za podstawowy wymóg przy rejestracji i zgłaszaniu wypadków przy pracy i chorób zawodowych. Nie jest celem Kodeksu zniechęcanie właściwych władz do przyjmowania wyższych norm. Kodeks został opracowany w celu ukierunkowania tych wszystkich, którzy mogą być zaangażowani w formułowanie przepisów i w tworzenie systemów, procedur i środków w zakresie rejestracji i zgłaszania wypadków przy pracy i chorób zawodowych, wypadków w drodze do pracy i z pracy, niebezpiecznych wydarzeń i zdarzeń, a także w zakresie ich badania i zapobiegania im. Kodeks może być szczególnie przydatny właściwym władzom, innym władzom rządowym lub publicznym, takim jak instytucje zabezpieczenia społecznego, zarządom firm, pracodawcom i pracownikom oraz ich organizacjom.

O tym, w jakim stopniu realnie będzie stosowanie postanowień Kodeksu, zdecydują warunki lokalne oraz dostępność środków finansowych i technicznych. Ponadto, postanowienia te powinny być interpretowane w kontekście warunków danego kraju, który zamierza wykorzystać zebrane informacje. Mając to na uwadze, należy uwzględnić potrzeby krajów rozwijających się i krajów, które zamierzają utworzyć lub zmodyfikować systemy rejestracji i zgłaszania wypadków przy pracy i chorób zawodowych, wypadków w drodze do pracy i z pracy, niebezpiecznych wydarzeń i zdarzeń.

Tekst Kodeksu został zatwierdzony do publikacji przez Radę Administracyjną MBP na jej 261 sesji w listopadzie 1994 roku.

Spis treści

Przedmowa	2
Wyciąg z raportu ze spotkania ekspertów ds. rejestracji i zgłaszania wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Genewa, 3-11 października 1994 roku).	6
1. Postanowienia ogólne	10
1.1. Cele	10
1.2. Zakres	10
1.3. Definicje	11
2. Polityka rejestracji, zgłaszania i badania wypadków przy pracy, chorób zawodowych i niebezpiecznych wydarzeń oraz związanych z tym danych statystycznych.....	14
2.1. Polityka i zasady na szczeblu krajowym	14
2.2. Polityka i zasady na szczeblu przedsiębiorstwa	15
3. Środki prawne, organizacyjne i administracyjne mające na celu utworzenie systemów zawiadamiania, rejestracji i zgłaszania	17
3.1. Zagadnienia ogólne	17
3.2. Klasyfikacja informacji, które mają być rejestrowane i zgłaszane	18
4. Zawiadamianie na szczeblu przedsiębiorstwa	20
5. Środki w zakresie rejestracji.....	21
5.1. Na szczeblu krajowym	21
5.2. Na szczeblu przedsiębiorstwa.....	21
6. Środki w zakresie zgłaszania	23
6.1. Na szczeblu krajowym	23
6.2. Na szczeblu przedsiębiorstwa.....	24
6.3. Zgłaszanie wypadków przy pracy	24
6.4. Zgłaszanie chorób zawodowych.....	27
6.5. Zgłaszanie niebezpiecznych wydarzeń.....	28
7. Objęcie osób samozatrudnionych systemami rejestracji i zgłaszania	29
7.1. Na szczeblu krajowym	29
7.2. Na szczeblu przedsiębiorstwa.....	29
7.3. Osoba samozatrudniona	29
8. Statystyka wypadków przy pracy, chorób zawodowych, wypadków w drodze do pracy i z pracy oraz niebezpiecznych wydarzeń: opracowanie i publikacja	31
8.1. Na szczeblu krajowym	31
8.2. Stopniowe wprowadzanie rejestracji i zgłaszania bardziej szczegółowych informacji	32
9. Statystyka wypadków przy pracy, chorób zawodowych i niebezpiecznych wydarzeń: Klasyfikacje	33
9.1. Zagadnienia ogólne	33

9.2. Wypadki przy pracy	33
9.3. Choroby zawodowe	34
9.4. Niebezpieczne wydarzenia	34
10. Badanie / kontrola wypadków przy pracy, chorób zawodowych, wypadków w drodze do pracy i z pracy oraz niebezpiecznych wydarzeń i zdarzeń.....	35
10.1. Na szczeblu krajowym	35
10.2. Na szczeblu przedsiębiorstwa.....	36
10.3. Pracownicy a badanie wypadków przy pracy, chorób zawodowych, wypadków w drodze do pracy i z pracy oraz niebezpiecznych wydarzeń i zdarzeń.....	36
Odpowiednie międzynarodowe konwencje i zalecenia dotyczące pracy.....	37
Aneks A: Załącznik I: Wykaz chorób zawodowych (znowelizowany w 1980 r.) ¹	38
Aneks B: Proponowany wykaz chorób zawodowych.....	40
Aneks C: Międzynarodowa Standardowa Branżowa Klasyfikacja Wszelkiej Działalności Gospodarczej (wersja 3)	42
Aneks D: Międzynarodowa standardowa klasyfikacja zawodów (ISCO-880), grupy główne, duże i średnie.	45
Aneks E: Międzynarodowa Klasyfikacja Statusu w Zatrudnieniu (ICSE)	49
Aneks F: Klasyfikacja wypadków przy pracy według charakteru urazu	56
Aneks G: Klasyfikacja Wypadków przy Pracy według Umiejscowienia Uszkodzenia Ciała	59
Aneks H: Klasyfikacja Wypadków przy Pracy według typu wypadku	62
Aneks I: Klasyfikacja wypadków przy pracy według czynnika powodującego wypadek.....	64

Wyciąg z raportu ze spotkania ekspertów ds. rejestracji i zgłaszania wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Genewa, 3-11 października 1994 roku).

Prace nad projektem Kodeksu Praktyki

.....

10. W wyniku ogólnej dyskusji eksperci uzgodnili, że dokument przygotowany przez Biuro stanowi odpowiednią podstawę dla dyskusji w czasie spotkania. Eksperci wyrazili poparcie dla opinii, że gromadzenie, rejestracja i zgłaszanie danych dotyczących wypadków przy pracy i chorób zawodowych jest niezbędnym instrumentem działalności prewencyjnej. W analizie wypadków przy pracy naszą główną troską nie powinno być szukanie odpowiedzialnych za wypadek. Ważną rzeczą jest badanie przyczyn wypadków, w celu opracowania właściwych środków zapobiegawczych, głównie ze względu na wysokie koszty wypadków przy pracy i chorób zawodowych. Stwierdzono również, że wnioski ze spotkania zostaną uwzględnione podczas obrad XVI Międzynarodowej Konferencji Statystyków Pracy, która planuje się na 1998 rok.

11. Eksperci zauważyli, że Kodeks powinien być pożytecznym instrumentem dla właściwych władz przy opracowywaniu systemów rejestracji i zgłaszania wypadków przy pracy i chorób zawodowych, a jednocześnie powinien dostarczać wytycznych pracodawcom i pracownikom podejmującym wspólne działania w zakresie ogólnej prewencji wypadków przy pracy i chorób zawodowych. W procesie zbierania danych należy korzystać z danych statystycznych gromadzonych przez instytucje zabezpieczenia społecznego. Jednak należy odróżniać aspekty prawne, związane z odszkodowaniem, od aspektów analitycznych, w celu unikania problemów związanych z podwójną sprawozdawczością. Niektórzy eksperci potwierdzili istnienie generalnego problemu niedoszacowania danych w raportach o wypadkach przy pracy i chorobach zawodowych. Należy też zwrócić uwagę na aspekt wypadkowości i zapadalności na choroby zawodowe, gdyż takie statystyki mogą być źródłem bardzo pożytecznych informacji.

12. Niektórzy eksperci podkreślali, że chociaż ważne jest uzupełnienie Kodeksu aneksami, do których nawiązuje dokument, jednak rejestracja i zgłaszanie chorób zawodowych nie powinny się ograniczać do chorób wymienionych w wykazie chorób zawodowych (zrewidowanym w 1980 r.) do Konwencji nr 121 dotyczącej świadczeń w razie wypadków przy pracy i chorób zawodowych z 1964 roku. Należy mieć na uwadze możliwość wystąpienia nowych chorób zawodowych w przypadku schorzeń o długim okresie utajenia spowodowanych pracą w warunkach zagrożenia zawodowego.

13. Omawiając cele Kodeksu eksperci podkreślali potrzebę nadania większej wagi działalności prewencyjnej niż elementom statystycznym. Zgodzili się co do tego, że niezbędna jest spójność gromadzonych danych na szczeblu krajowym w celu zwiększenia ich międzynarodowej porównywalności. Konieczne jest też uwzględnianie wypadków w drodze do pracy i z pracy przy doskonaleniu procedur i metod rejestracji i zgłaszania. Wypadki w drodze do pracy i z pracy powodują poważne straty ekonomiczne dla przedsiębiorstw i dlatego wymagają specjalnej uwagi. Eksperci uzgodnili potrzebę poszerzenia zakresu Kodeksu poprzez dodanie tekstu dotyczącego wzrostu świadomości dostawców opieki zdrowotnej w zakresie potencjalnego wpływu ich pracy na zdrowie pacjentów. Uznali, że nie ma potrzeby włączania do zakresu Kodeksu takich tematów, jak środowiskowy monitoring narażenia pracowników na substancje przenoszone drogą powietrzną, gdyż tematy te są

przedmiotem innych kodeksów praktyki MOP, a także ze względu na fakt, że zagrożenia środowiskowe pozostają poza zakresem kodeksu praktyki zajmującego się rejestracją i zgłaszaniem wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

14. Podkreślono rolę instytucji zabezpieczenia społecznego w dziedzinie zapobiegania wypadkom przy pracy i chorobom zawodowym. Prace w tym zakresie zmierzają również do zachęcania rządów do harmonizacji systemów i definicji statystycznych dotyczących wypadków innych niż zawodowe, np. wypadków drogowych, wypadków mających miejsce w domu i w czasie wolnym. Pozwoliłoby to na lepsze wykorzystanie danych statystycznych dla celów prewencyjnych. Jest to szczególnie przydatne przy wypadkach w drodze do pracy i z pracy, które pozostają poza kontrolą pracodawcy.

15. W wyniku rozległej dyskusji na temat listy definicji zaproponowanych w Kodeksie, eksperci zgodzili się w kilku przypadkach, dla zachowania spójności, na zastosowanie tekstu z poprzednich dokumentów MOP. Wskazano jednocześnie, że inne definicje zostały opracowane w taki sposób, aby w miarę możliwości zapewnić ich zgodność ze sformułowaniami pojawiającymi się w niektórych ustawodawstwach krajowych. Ma to pomóc w harmonijnym zbieraniu danych w zakresie rejestracji i zgłaszania wypadków przy pracy, chorób zawodowych, wypadków w drodze do pracy i z pracy, a także niebezpiecznych wydarzeń i zdarzeń. W tym zakresie eksperci uznali za konieczne zachęcanie właściwych władz do spójności w stosowanej przez nich terminologii w zakresie rejestracji i zgłaszania danych z definicjami zawartymi w Kodeksie MOP i w innych instrumentach międzynarodowych, dla potrzeb harmonizacji. Eksperci uzgodnili również usunięcie z Kodeksu odniesień do definicji niektórych terminów, szczególnie tam, gdzie definicje takie były w wystarczający sposób podane w samym dokumencie. W czasie ożywionej dyskusji nad znaczeniem terminu „przedstawiciel pracowników” grupa robocza starała się sformułować nową definicję tego terminu, ale ostatecznie postanowiono odwołać się do Konwencji nr 135 dotyczącej ochrony przedstawicieli pracowników w przedsiębiorstwach i przyznania im ulatwień z 1971 roku. W odpowiedzi na pytania niektórych ekspertów dotyczące zakresu terminu używanego w Kodeksie „krajowy”, doradca prawny poinformował, że termin ten obejmuje systemy państwowe i federalne.

16. W czasie dyskusji na temat polityki rejestracji, zgłaszania i badania wypadków przy pracy i chorób zawodowych, eksperci zaaprobowali szereg postanowień, które zaadaptowały tekst wcześniej przyjęty w Konwencji nr 155 dotyczącej bezpieczeństwa, zdrowia pracowników i środowiska pracy z 1981 roku oraz w Konwencji nr 161 dotyczącej pracowniczych służb zdrowia z 1985 roku. Zgodzili się, że zadaniem właściwych władz jest ustanowienie i wdrożenie krajowego systemu rejestracji, zgłaszania i badania wypadków przy pracy, chorób zawodowych, wypadków w drodze do pracy i z pracy, niebezpiecznych wydarzeń i zdarzeń. Uznali również, że organy trójstronne i inne zaangażowane organizacje mają do odegrania ważną rolę w promocji koordynacji i realizacji polityki krajowej w tej dziedzinie. W konsekwencji potwierdzono potrzebę współpracy pracodawców i pracowników oraz ich organizacji. Zwrócono uwagę na rolę rejestracji, zgłaszania i badania wypadków przy pracy i chorób zawodowych w promocji działalności prewencyjnej.

17. Eksperci również uzgodnili, że krajowy system, o którym mowa w punkcie 16, powinien być wdrażany przez pracodawcę w konsultacji z pracownikami i ich przedstawicielami. Ponadto postanowiono, że w przypadku jeśli dwóch lub więcej pracodawców prowadzi działalność jednocześnie w jednym miejscu pracy, powinni oni współpracować w realizacji krajowej polityki, a mechanizm takiej współpracy powinien być określony przez właściwą władzę.

18. W czasie ogólnej dyskusji na temat prawnych, instytucjonalnych i administracyjnych kroków, które należy podjąć dla utworzenia systemów zawiadamiania, rejestracji i zgłaszania, uzgodniono, że właściwe władze, w konsultacji z najbardziej reprezentatywnymi organizacjami pracodawców i pracowników, powinny zdefiniować odpowiednie pojęcia i terminologię. Wszyscy eksperci byli również zdania, że pojęcia i terminologia powinny być zgodne z Kodeksem oraz z międzynarodowymi umowami i zaleceniami.

19. Spotkanie potwierdziło wartość i potrzebę istnienia wytycznych w formie wykazu chorób zawodowych, w szczególności w krajach na różnym poziomie rozwoju, gdzie takie wykazy nie istnieją. Jednak eksperci przyznali, że z uznaniem schorzeń za choroby zawodowe wiąże się szereg trudności. W wyniku tego spotkanie zaleciło, by Aneks A, zatytułowany: „Załącznik I: Wykaz chorób zawodowych (znowelizowany w 1980r.) do Konwencji nr 121 dotyczącej świadczeń w razie wypadków przy pracy i chorób zawodowych z 1964 roku” został zaktualizowany, a wykaz chorób zawodowych przedstawiony w Aneksie B, zgodnie z propozycją Nieformalnego Spotkania Konsultacyjnego na temat Rewizji Wykazu chorób zawodowych załączonego do Konwencji nr 121 dotyczącej świadczeń w razie wypadków przy pracy i chorób zawodowych z 1964 roku, zorganizowanego przez MOP w 1991 roku, posłużył jako przykład poszerzonego wykazu. Eksperci wyrazili również poglądy, że właściwe władze powinny być odpowiedzialne za klasyfikację zgłoszonych im informacji i za popieranie takiej klasyfikacji, co ma być pomocne w ustaleniu związku przyczynowego między chorobami zawodowymi a ich przyczynami.

20. Jeśli chodzi o relacje między przedsięwzięciami przewidzianymi w Konwencji nr 121 dotyczącej świadczeń w razie wypadków przy pracy i chorób zawodowych z 1964 roku a działaniami w zakresie rejestracji i zgłaszania statystyk zawodowych, Spotkanie postanowiło pominąć odniesienie do pojedynczych i konkretnych systemów w tekście Kodeksu. W przedmowie do Kodeksu należy wyrazić należyte zainteresowanie tym tematem i należy tam poprzeć system, który wykorzystuje wszystkie informacje. W przedmowie należy też podkreślić rolę instytucji zabezpieczenia społecznego w zakresie zapobiegania wypadkom przy pracy i chorobom zawodowym.

21. Podczas dyskusji nad powiadamianiem o wypadkach przy pracy na szczeblu przedsiębiorstwa, podkreślono odpowiedzialność pracodawcy za określenie koniecznych procedur w zakresie powiadamiania i obowiązki pracowników w tym zakresie. Podkreślono również potrzeby przestrzegania praw pracowników w zakresie poufności ich danych medycznych i personalnych, które są w posiadaniu pracodawcy, zgodnie z Zaleceniem nr 171 dotyczącym pracowniczych służb zdrowia z 1985 roku.

22. Eksperci uznali, że trudno jest znaleźć wspólną formę dla wszystkich wypadków przy pracy i chorób zawodowych. Jednak panowało przekonanie, że standaryzacja form może mieć miejsce w przypadku podobnych kategorii wypadków przy pracy i chorób zawodowych. Ustawodawstwo krajowe powinno również określać zawartość i format rejestrów prowadzonych na szczeblu przedsiębiorstwa, a także okresowość zawiadamiania i okres przechowywania rejestrów w formie łatwej do odzyskania. Potwierdzono dopuszczalność korzystania ze sprawozdań składanych dla potrzeb ubezpieczenia pracowników z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych i sprawozdań z wypadków jako dokumentów przydatnych przy zgłaszaniu.

23. Eksperci uzgodnili uwzględnienie w Kodeksie dwóch poziomów zbierania danych dla potrzeb zgłaszania wypadków przy pracy. Na pierwszym poziomie mają być zbierane podstawowe informacje i poziom ten jest uważany za przydatny dla krajów posiadających mniej rozwinięte systemy rejestracji i zgłaszania. Poziom drugi przewiduje zbieranie dodatkowych informacji. Na obydwu poziomach niezbędne są informacje na temat liczby

pracowników, wskazujące na wielkość zakładu pracy. Informacje te są pomocne w badaniu tendencji w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy w małych i średnich przedsiębiorstwach.

24. Panowało ogólne przekonanie o potrzebie usunięcia części dotyczącej badań / kontroli w zakresie działań prewencyjnych z Rozdziału 6, gdyż kwestie te uznano za obciążające, co może zniechęcić respondentów do przekazywania informacji, prowadząc tym samym do niezgłaszania wszystkich wypadków przy pracy. Z tego samego powodu z innych części usunięto inne kwestie o charakterze obciążającym.

25. Eksperti stwierdzili, że do obowiązków osoby kontrolującej zakład pracy, w którym zawarto umowę o pracę z osobą samozatrudnioną, należy podjęcie kroków na szczeblu przedsiębiorstwa w celu zawiadamiania, rejestracji i zgłaszania wypadków przy pracy, chorób zawodowych, wypadków w drodze do pracy i z pracy oraz niebezpiecznych wydarzeń i zdarzeń. Stwierdzono również, że osoba samozatrudniona powinna być odpowiedzialna za podjęcie odpowiednich kroków w celu zgłaszania takich wypadków i chorób w jej własnym przedsiębiorstwie.

26. Omawiając sprawę opracowania i publikacji danych statystycznych, eksperci uzgodnili, że dane statystyczne powinny obejmować okres jednego roku kalendarzowego, co pozwoli na harmonizację danych między różnymi krajami. Eksperti uznali, że odwołanie się do wskaźnika wypadkowości, zapadalności na choroby i wskaźnika częstotliwości ciężkich wypadków i chorób może pozwolić na mierzenie czasu straconego z powodu wypadków przy pracy i chorób zawodowych. Mimo to postanowili, że informacje na temat bezpośrednich i pośrednich kosztów wypadków i chorób nie będą obowiązkowe, gdyż dokument nie przewiduje mechanizmu niezbędnego dla opracowania koniecznych danych w tym zakresie.

27. Spotkanie postanowiło włączyć terminy „wypadki w drodze do pracy i z pracy” oraz „zdarzenia” do tytułu części zajmującej się kontrolą / badaniem, w celu odzwierciedlenia zakresu tematycznego odpowiedniego rozdziału. Omawiając kroki, które należy podjąć w zakresie kontroli prowadzonych przez inspekcje pracy lub przez inne upoważnione agencje, eksperci uzgodnili również, że przedstawiciele pracodawców i pracowników powinni mieć możliwość towarzyszenia inspektorom pod warunkiem, że zdaniem inspektora nie będzie to zagrożeniem dla samej kontroli. Podobnie uzgodniono, że jeśli kontrole powierza się organom innym niż inspekcja pracy lub upoważnione agencje, należy przewidzieć możliwość udziału w kontroli przedstawicieli zainteresowanych pracodawców i pracowników.

28. Panowało ogólne przekonanie, że w czasie prowadzonych kontroli pracodawcy powinni informować o środkach podejmowanych w celu zapobiegania ponownemu wystąpieniu wypadku przy pracy czy choroby zawodowej. Spotkanie potwierdziło również, że przedstawiciele pracowników powinni mieć prawo do udziału w takich kontrolach, że należy im to ułatwić i przewidzieć na ten cel odpowiedni czas.

1. Postanowienia ogólne

1.1. Cele

1.1.1. Niniejszy Kodeks ma następujące cele:

- (a) wzrost efektywności badań przyczyn wypadków przy pracy i chorób zawodowych oraz rozpoznanie i realizacja środków prewencyjnych;
- (b) określenie ogólnych zasad oraz wzmocnienie i ukierunkowanie różnych działań dla nadania im charakteru spójnych na szczeblu krajowym systemów zbierania rzetelnych informacji na temat wypadków przy pracy i chorób zawodowych w celu promocji ich porównywalności międzynarodowej;
- (c) stworzenie wytycznych dla ustanowienia ram prawnych, administracyjnych i praktycznych w zakresie rejestracji i zgłaszania wypadków przy pracy i chorób zawodowych;
- (d) promocja wdrażania, monitorowania i legalizacji jednolitych procedur oraz metod rejestracji wypadków przy pracy i chorób zawodowych, a także ich zgłaszania właściwym władzom;
- (e) wzrost wszechstronności, porównywalności i doskonalenie analiz danych statystycznych na temat wypadków przy pracy i chorób zawodowych;
- (f) promocja systematycznego rozwoju procedur i metod rejestracji i zgłaszania wypadków przy pracy, chorób zawodowych, wypadków w drodze do pracy i z pracy, niebezpiecznych wydarzeń i zdarzeń;
- (g) promocja uświadamiania dostawców opieki zdrowotnej o potencjalnym wpływie ich pracy na zdrowie pacjentów, w celu służenia właściwym władzom pomocą w uzyskaniu bardziej wszechstronnych informacji na temat wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

1.1.2. Ponadto, Kodeks zawiera zalecenia dotyczące równowaznych wymogów w zakresie rejestracji i zgłaszania wypadków w drodze do pracy i z pracy, niebezpiecznych wydarzeń i zdarzeń.

1.2. Zakres

1.2.1. Postanowienia niniejszego Kodeksu mają zastosowanie do wszystkich dziedzin działalności gospodarczej, wszystkich zakładów pracy i wszystkich pracujących bez względu na status ich zatrudnienia.

1.2.2. Postanowienia niniejszego Kodeksu powinny być traktowane jako podstawowe zalecenia w zakresie rejestracji i zgłaszania wypadków w drodze do pracy i z pracy, niebezpiecznych wydarzeń i zdarzeń. Bardziej surowe przepisy krajowe lub międzynarodowe mają priorytet nad tymi zaleceniami.

1.2.3. Dla celów niniejszego Kodeksu zgłaszaniu właściwym władzom podlegają wszystkie śmiertelne wypadki przy pracy, wypadki przy pracy powodujące straty czasu pracy oraz wszystkie choroby zawodowe zawarte w krajowym wykazie lub objęte urzędową definicją takich chorób.

1.2.4. Dla celów niniejszego Kodeksu rejestracja na szczeblu zakładu pracy obejmuje również wypadki przy pracy i choroby zawodowe nie objęte wymogami w zakresie zgłaszania określonymi w punkcie 1.2.3., w szczególności wypadki w drodze do pracy i z pracy oraz zdarzenia nie powodujące strat czasu pracy.

1.3. Definicje

1.3.1. Dla celów niniejszego Kodeksu poniższe terminy mają następujące znaczenie:

Wypadek w drodze do pracy i z pracy: wypadek mający miejsce w bezpośredniej drodze między miejscem pracy a:

- (a) głównym lub drugorzędym miejscem zamieszkania pracownika;
- (b) miejscem, gdzie pracownik zwykle spożywa posiłek; lub
- (c) miejscem, gdzie pracownik zwykle otrzymuje swoje wynagrodzenie,

który powoduje śmierć lub uszczerbek na zdrowiu wiążący się ze stratą czasu pracy. Wypadki drogowe, w których poszkodowani są pracownicy w czasie pracy, a które mają miejsce w czasie płatnego zatrudnienia, są uważane za wypadki przy pracy.

Właściwa władza: minister, departament rządowy lub inna władza publiczna z uprawnieniami do wydawania rozporządzeń, zarządzeń lub instrukcji mających moc prawną. Zgodnie z ustawodawstwem krajowym właściwe władze mogą być powoływane dla potrzeb konkretnej działalności, jak np. wdrażania polityki krajowej i procedur zawiadamiania, rejestracji i zgłaszania, odszkodowań dla pracowników oraz opracowywania danych statystycznych.

Właściwa osoba: osoba odpowiednio wykształcona i posiadająca wystarczającą wiedzę, doświadczenie i umiejętności dla wykonywania konkretnej pracy w bezpiecznych warunkach. Właściwa władza może określać odpowiednie kryteria dla wyznaczania takich osób i może określać powierzane im obowiązki.

Niebezpieczne wydarzenie: łatwo identyfikowalne zdarzenie zgodnie z definicją określoną przez ustawodawstwo krajowe, które może powodować uszczerbek na zdrowiu lub chorobę osób pozostających w pracy lub innych osób.

Pracodawca: każda osoba fizyczna lub prawna, która zatrudnia jednego lub większą liczbę pracowników.

*Przedsiębiorstwo*¹: jednostka organizacyjna lub najmniejszy związek jednostek organizacyjnych, która/y realizuje lub kontroluje bezpośrednio albo pośrednio wszystkie niezbędne funkcje dla prowadzenia własnej działalności produkcyjnej.

*Zakład pracy*²: przedsiębiorstwo, lub jego część, które samodzielnie zajmuje się jednym rodzajem działalności gospodarczej, lub w którym przeważa jeden rodzaj działalności gospodarczej, prowadzonej w jednym miejscu lub z jednego miejsca, albo na jednym terenie,

¹ W sprawie szczegółowych informacji patrz: United Nations: International Standard Industrial Classification of All Economic Activities (Międzynarodowa Standardowa Branżowa Klasyfikacja Wszelkiej Działalności Gospodarczej) (wersja 3), Statistical Papers, seria M, Nr. 4, wersja 3 (New York, 1990). Patrz Aneks C do niniejszego Kodeksu.

² ibid

na temat którego są dostępne dane pozwalające na obliczanie zysku z działalności, lub dane takie mogą być w sposób zamierzony opracowane.

Śmiertelny wypadek przy pracy: uszczerbek na zdrowiu w związku z pracą prowadzącą do śmierci.

Niezdolność do pracy: niezdolność do wykonywania normalnych obowiązków zawodowych.

Zdarzenie: niebezpieczne wydarzenie wynikające z pracy lub mające miejsce w czasie pracy, nie powodujące uszkodzenia ciała, lub powodujące uszczerbek na zdrowiu (uraz) wymagający tylko pierwszej pomocy.

Uszczerbek na zdrowiu (uraz): patrz *Uszczerbek na zdrowiu w związku z pracą*

Strata czasu pracy: stracone dni liczone od następnego dnia po wypadku (włącznie), mierzone w dniach kalendarzowych, dniach tygodnia, zmianach roboczych lub dniach pracy. Dni kalendarzowe są preferowane jako miara ciężkości wypadku, zaś dni robocze są preferowane jako miara skutków gospodarczych. Gdy stosuje się dni kalendarzowe lub dni tygodnia, w miarę możliwości należy przedstawić szacunki w dniach kalendarzowych.

Stracony czas: patrz *Strata czasu pracy*

Uszczerbek na zdrowiu (uraz) w związku z pracą nie powodujący śmierci: Uszczerbek na zdrowiu (uraz) związany z pracą, lecz nie prowadzący do śmierci.

Zgłaszanie: Procedura ustanowiona w ustawodawstwie krajowym, określająca metody za pomocą których:

- (a) pracodawca lub osoba samozatrudniona przekazuje informacje na temat wypadków przy pracy, wypadków w drodze do pracy i z pracy, niebezpiecznych wydarzeń lub zdarzeń; lub
- (b) pracodawca, osoba samozatrudniona, instytucja ubezpieczeniowa lub inna bezpośrednio zainteresowana instytucja / osoba przekazuje informacje na temat chorób zawodowych; stosownie do zasad określonych przez właściwą władzę.

Wypadek przy pracy: zdarzenie wynikające z pracy lub mające miejsce w czasie pracy, które powoduje:

- (a) uszczerbek na zdrowiu (uraz) wywołujący śmierć;
- (b) inny uszczerbek na zdrowiu (uraz).

Choroba zawodowa: choroba powstała w wyniku narażenia na czynniki szkodliwe dla zdrowia w związku z działalnością zawodową.

Uszczerbek na zdrowiu (uraz) w związku z pracą: śmierć, jakiegokolwiek uszczerbek na zdrowiu (uraz) lub choroba w wyniku wypadku przy pracy.

Rejestrowanie: procedura ustanowiona w ustawodawstwie krajowym, określająca metody, przy pomocy których pracodawca lub osoba samozatrudniona zapewnia przechowywanie informacji na temat:

- (a) wypadków przy pracy i chorób zawodowych;
- (b) wypadków w drodze do pracy i z pracy; oraz
- (c) niebezpiecznych wydarzeń i zdarzeń

Zawiadamianie: procedura ustanowiona przez pracodawcę zgodnie z ustawodawstwem krajowym oraz zgodnie z praktyką stosowaną w przedsiębiorstwie, określająca metody, przy

pomocy których pracownicy informują bezpośredniego przełożonego, właściwą osobę lub jakakolwiek inną określoną osobę lub określony organ o:

- (a) wszelkich wypadkach przy pracy lub urazach, które nastąpiły w czasie pracy lub w związku z pracą;
- (b) podejrzewanych przypadkach chorób zawodowych;
- (c) wypadkach w drodze do pracy i z pracy; oraz
- (d) niebezpiecznych wydarzeniach i zdarzeniach.

Osoba samozatrudniona: zgodnie z definicją określoną przez właściwą władzę w nawiązaniu do najnowszej wersji Międzynarodowej Klasyfikacji Statusu w Zatrudnieniu (ICSE)¹.

Pracujący (pracownik): Każda osoba, która wykonuje prace dla pracodawcy, regularnie lub czasowo.

Przedstawiciel pracowników: Każda osoba, która została uznana za taką przez ustawodawstwo krajowe lub praktykę krajową, zgodnie z Konwencją nr 135 dotyczącą ochrony przedstawicieli pracowników w przedsiębiorstwach i przyznania im ulatwień z 1971 roku.

¹ patrz Aneks E do niniejszego Kodeksu.

2. Polityka rejestracji, zgłaszania i badania wypadków przy pracy, chorób zawodowych i niebezpiecznych wydarzeń oraz związanych z tym danych statystycznych

2.1. Polityka i zasady na szczeblu krajowym

2.1.1. Każdy rząd powinien mianować (odpowiednio) właściwą władzę lub właściwe władze, które powinny, w świetle warunków krajowych i praktyki krajowej oraz w porozumieniu z najbardziej reprezentatywnymi organizacjami pracodawców i pracowników, określić, wdrożyć i okresowo rewidować spójną politykę krajową (dalej zwana „polityka”) oraz zasady w zakresie:

- (a) rejestracji, zgłaszania i badania wypadków przy pracy i chorób zawodowych;
- (b) rejestracji, zgłaszania i badania wypadków w drodze do pracy i z pracy, niebezpiecznych wydarzeń i zdarzeń; oraz
- (c) opracowania, analizy i publikacji danych statystycznych na temat takich wypadków, chorób i wydarzeń.

2.1.2. Polityka krajowa powinna:

- (a) mieć na celu zapobieganie wypadkom i urazom wynikającym z pracy, związanym z pracą lub występującym w czasie pracy, poprzez identyfikację i minimalizację przyczyn wypadków przy pracy, chorób zawodowych, wypadków w drodze do pracy i z pracy, niebezpiecznych wydarzeń i zdarzeń w środowisku pracy;
- (b) inicjować odpowiednie działania krajowe;
- (c) wzmacniać różnorodne działania krajowe i ukierunkowywać je w taki sposób, aby nadać im charakter spójnego systemu zbierania rzetelnych informacji na temat wypadków przy pracy, chorób zawodowych, wypadków w drodze do pracy i z pracy, niebezpiecznych wydarzeń i zdarzeń;
- (d) ustanawiać ogólne zasady i jednolite procedury w zakresie zawiadamiania, rejestracji i zgłaszania wypadków przy pracy, chorób zawodowych, wypadków w drodze do pracy i z pracy, niebezpiecznych wydarzeń i zdarzeń, a także wdrażać je we wszystkich dziedzinach działalności gospodarczej i we wszystkich przedsiębiorstwach;
- (e) ułatwiać opracowywanie corocznych statystyk na temat wypadków przy pracy, chorób zawodowych, a także, odpowiednio, wypadków w drodze do pracy i z pracy, niebezpiecznych wydarzeń i zdarzeń;
- (f) ułatwiać analizy porównawcze.

2.1.3. W celu zapewnienia spójności polityki i środków podejmowanych dla jej realizacji właściwa władza powinna:

- (a) określić odpowiednie funkcje i obowiązki zaangażowanych władz publicznych, pracodawców i pracowników oraz ich organizacji i innych, mając na uwadze komplementarny charakter takich zadań i obowiązków oraz uwzględniając warunki krajowe i praktykę krajową;

(b) podjąć kroki odpowiednie do warunków krajowych i praktyki krajowej w celu zapewnienia koniecznej koordynacji między różnymi władzami i organami powołanymi do wdrażania polityki.

2.1.4. Właściwa władza powinna utworzyć i stopniowo wdrażać krajowy system rejestracji, zgłaszania i badania wypadków przy pracy, chorób zawodowych, wypadków w drodze do pracy i z pracy, niebezpiecznych wydarzeń i zdarzeń we wszystkich dziedzinach działalności gospodarczej i we wszystkich przedsiębiorstwach, a także w stosunku do wszystkich pracujących bez względu na status ich zatrudnienia.

2.1.5. Przewidziane regulacje powinny odpowiadać konkretnemu typowi przedsiębiorstwa i statusowi zatrudnienia pracujących.

2.1.6. Jeżeli taki krajowy system nie może być natychmiast wprowadzony w życie we wszystkich przedsiębiorstwach i w stosunku do wszystkich pracujących bez względu na status ich zatrudnienia, właściwa władza powinna zaplanować jego stopniowe rozszerzenie, w porozumieniu z najbardziej reprezentatywnymi organizacjami pracodawców i pracowników.

2.1.7. Jeżeli wymagają tego okoliczności i pozwalają na to warunki krajowe i polityka krajowa, promocja koordynacji i wdrażania polityki powinien się zająć organ składający się z przedstawicieli najbardziej reprezentatywnych organizacji pracowników i pracodawców oraz innych organizacji i zaangażowanych władz, zgodnie z ustawodawstwem krajowym lub zarządzeniem właściwej władzy.

2.1.8. Właściwa władza powinna zabezpieczyć egzekucję krajowych ustaw lub przepisów wykonawczych określających omawianą politykę poprzez odpowiedni system inspekcji.

2.1.9. System egzekucji powinien przewidywać odpowiednie kary z tytułu naruszania krajowych ustaw i przepisów wykonawczych określających politykę.

2.1.10. Właściwa władza powinna dokonywać, w odpowiednich odstępach czasu, przeglądu sytuacji w zakresie polityki i jej realizacji. Przeglądy powinny dotyczyć całej polityki lub jej realizacji w poszczególnych obszarach. Ich celem powinno być określenie głównych problemów, opracowanie efektywnych metod ich rozwiązywania, określenie priorytetów działań i ocena wyników.

2.1.11. Właściwa władza powinna zapewnić poradnictwo dla pracodawców i pracowników, w celu służenia im pomocą w wypełnianiu ich prawnych obowiązków w ramach polityki.

2.1.12. W odpowiednich przypadkach właściwa władza powinna określić ogólne procedury współpracy między pracodawcami, jeśli dwóch lub więcej pracodawców prowadzi działania jednocześnie w tym samym miejscu pracy.

2.2. Polityka i zasady na szczeblu przedsiębiorstwa

2.2.1. Dla wdrożenia krajowej polityki i zasad ustanowionych przez właściwą władzę, pracodawca, w porozumieniu z pracownikami lub ich przedstawicielami, powinien podjąć odpowiednie kroki na szczeblu przedsiębiorstwa dla zapewnienia, by:

(a) pracownicy w czasie wykonywania pracy współpracowali z pracodawcą w zakresie wypełniania nałożonych na nich obowiązków;

(b) pracownicy i ich przedstawiciele oraz pracodawca współpracowali w realizacji ustanowionych zasad;

- (c) pracownicy i ich przedstawiciele w przedsiębiorstwie mieli dostęp do odpowiednich informacji na temat środków podejmowanych przez pracodawcę w celu wdrożenia polityki i ustanowionych zasad, i by mogli się oni porozumiewać ze swoimi reprezentatywnymi organizacjami w zakresie takich informacji;
- (d) pracownicy i ich przedstawiciele w przedsiębiorstwie mieli dostęp do odpowiedniego szkolenia w zakresie wdrażania ustanowionych zasad.

2.2.2. Środki realizacji polityki nie powinny pociągać za sobą żadnych wydatków dla pracowników.

2.2.3. W przypadku jeśli dwóch lub więcej pracodawców prowadzi działalność jednocześnie w jednym miejscu pracy, powinni oni współpracować w zakresie środków podejmowanych dla realizacji polityki. Właściwa władza powinna określić, w miarę potrzeby, ogólne procedury takiej współpracy.

3. Srodki prawne, organizacyjne i administracyjne majace na celu utworzenie systemów zawiadamiania, rejestracji i zgłaszania

3.1. Zagadnienia ogólne

3.1.1. Wlasciwa wladza powinna, w drodze ustaw krajowych lub przepisów wykonawczych lub uzywajac innych metod zgodnych z warunkami krajowymi i z praktyka krajowa, okreslic – po konsultacji z najbardziej reprezentatywnymi organizacjami pracodawców i pracowników – pojecia i terminologie w zakresie rejestracji i zgłaszania wypadków przy pracy, chorób zawodowych, wypadków w drodze do pracy i z pracy, niebezpiecznych wydarzen i zdarzen. Wspomniane pojecia i terminologia powinny byc zgodne z niniejszym Kodeksem oraz z miedzynarodowymi umowami i zaleceniami i powinny promowac harmonizacje metodologii i porównywalnosc danych statystycznych.

3.1.2. Wlasciwa wladza powinna w szczegolnosc:

- (a) okreslic kategorie lub typy wypadków przy pracy, chorób zawodowych, wypadków w drodze do pracy i z pracy, niebezpiecznych wydarzen i zdarzen, które sa objete wymogiem zawiadamiania, rejestracji i zgłaszania;
- (b) ustanowic i stosowac jednolite wymogi i procedury odpowiednio dla pracodawców i pracowników na szczeblu przedsiębiorstwa, dla lekarzy, sluzby zdrowia i innych organów, w zakresie zawiadamiania i rejestracji wypadków przy pracy, chorób zawodowych, wypadków w drodze do pracy i z pracy, niebezpiecznych wydarzen i zdarzen;
- (c) ustanowic i stosowac jednolite wymogi i procedury zgłaszania wypadków przy pracy, chorób zawodowych, wypadków w drodze do pracy i z pracy oraz niebezpiecznych wydarzen (odpowiednio) wlasciwej wladzy, instytucjom ubezpieczeniowym, inspekcji pracy, sluzbie zdrowia i innym bezposrednio zainteresowanym wladzom i organom;
- (d) podejmowac odpowiednie kroki w celu zapewnienia koniecznej koordynacji i współpracy miedzy różnymi wladzami i organami;
- (e) podejmowac odpowiednie kroki w celu zapewnienia poradnictwa pracodawcom i pracownikom sluzacego im pomoca w wypelnianiu ich prawnych obowiazków.

3.1.3. Wspomniane wymogi i procedury powinny byc stosowane do wszystkich pracujacych we wszystkich dziedzinach dzialalnosci gospodarczej, bez wzgledu na status ich zatrudnienia, na terenie calego kraju.

3.1.4. Wlasciwa wladza powinna, w drodze ustaw krajowych lub przepisów wykonawczych lub uzywajac innych metod zgodnych z warunkami krajowymi i praktyka krajowa, okreslic:

- (a) wykaz chorób, zawierajacy przynajmniej choroby wyliczone w ostatniej wersji Zalacznika I do Konwencji nr 121 dotyczacej swiadczen w razie wypadków przy pracy i chorób zawodowych z 1964 roku (aktualna wersja, po poprawkach wprowadzonych w 1980 roku, zostala przedstawiona w Aneksie A do niniejszego Kodeksu), które powinny byc uwazane za choroby zawodowe pod okreslonymi warunkami; lub
- (b) w swoim ustawodawstwie ogólna definicje chorób zawodowych, która bylaby wystarczajaco szeroka, aby objac przynajmniej choroby wyliczone w Zalaczniku I do wspomnianej Konwencji; lub

(c) wykaz chorób zgodnie z podpunktem (a) powyżej, uzupełniony ogólną definicją chorób zawodowych oraz przyjęcie inne regulacje, np. określające system klasyfikacji, dla stwierdzenia zawodowego źródła chorób niewymienionych w wykazie, lub objawiających się w warunkach innych od określonych.

3.1.5. Właściwa władza powinna okresowo rewidować określony wykaz chorób zawodowych i stopniowo go rozszerzać. Może też chcieć rozważyć treść Aneksu B do niniejszego Kodeksu, jako przykład proponowanych chorób zawodowych do włączenia do takiego wykazu.

3.1.6. Właściwa władza powinna zapewnić, przy pomocy odpowiednich środków, by określony wykaz chorób zawodowych był znany i dostępny lekarzom, służbie zdrowia, instytucjom ubezpieczeniowym, pracodawcom i pracownikom oraz ich reprezentatywnym organizacjom.

3.1.7. Właściwa władza powinna, w drodze ustaw krajowych i przepisów wykonawczych, dążyć do koordynacji działań podejmowanych zgodnie z Konwencją nr 121 dotyczącą świadczeń w razie wypadków przy pracy i chorób zawodowych z 1964 roku z działaniami w zakresie rejestracji i zgłaszania wypadków przy pracy, chorób zawodowych, wypadków w drodze do pracy i z pracy, niebezpiecznych wydarzeń i zdarzeń.

3.1.8. Zgodnie z ustawami krajowymi lub przepisami wykonawczymi pracodawca powinien zapewnić zastosowanie w ramach przedsiębiorstwa środków mogących spełnić wymagania w zakresie rejestracji i przekazywania informacji w związku z:

(a) systemem świadczeń z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych; oraz

(b) systemem rejestracji i zgłaszania wypadków przy pracy, chorób zawodowych, wypadków w drodze do pracy i z pracy, niebezpiecznych wydarzeń i zdarzeń.

3.1.9. Pracownicy i ich przedstawiciele w przedsiębiorstwie powinni być odpowiednio informowani przez pracodawcę o środkach podejmowanych w celu rejestracji i zgłaszania informacji potrzebnych dla określenia świadczeń z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych oraz środkach podejmowanych w zakresie zawiadamiania, rejestracji i zgłaszania wypadków przy pracy, chorób zawodowych, wypadków w drodze do pracy i z pracy, niebezpiecznych wydarzeń i zdarzeń.

3.2. Klasyfikacja informacji, które mają być rejestrowane i zgłaszane

3.2.1. Właściwa władza powinna podjąć odpowiednie kroki w celu klasyfikacji informacji, które są do niej zgłaszane, a także powinna promować klasyfikacje określonych rodzajów informacji przechowywanych w rejestrach na szczeblu przedsiębiorstwa. Stosowana klasyfikacja powinna być zgodna z najnowszymi wersjami przyjętych klasyfikacji międzynarodowych lub z systemami klasyfikacji podanymi w niniejszym Kodeksie, a mianowicie:

(a) *działalność gospodarcza zatrudniającego przedsiębiorstwa lub zakładu:*

International Standard Industrial Classification of all Economic Activities - ISIC (Międzynarodowa Standardowa Branżowa Klasyfikacja Wszelkiej Działalności Gospodarczej) - (obszerna struktura najnowszej wersji, zatwierdzonej w 1989 roku, jest przedstawiona w Aneksie C do niniejszego Kodeksu), lub klasyfikacja działalności zamienna w stosunku do tej normy międzynarodowej;

(b) *zawód:*

International Standard Classification of Occupations - ISCO (Miedzynarodowa standardowa klasyfikacja zawodów) (ostatnia wersja klasyfikacji, ISCO-88, jest zawarta w Aneksie D do niniejszego Kodeksu), lub klasyfikacja zawodów zamienna w stosunku do tej normy miedzynarodowej;

(c) *status w zatrudnieniu:*

International Classification of Status in Employment - ICSE (Miedzynarodowa Klasyfikacja Statusu w Zatrudnieniu) - (najnowsza wersja, zatwierdzona w 1993 roku, jest przedstawiona w Aneksie E do niniejszego Kodeksu)

(d) *charakter, miejsce uszczerbku na zdrowiu (urazu), typ wypadku, czynnik powodujacy uraz lub wypadek:*

Aneksy F, G, H i I niniejszego Kodeksu przedstawiaja najnowsze wersje odpowiednich klasyfikacji dla celów statystycznych.

3.2.2. Wlasciwa wladza w porozumieniu z najbardziej reprezentatywnymi organizacjami pracodawców i pracowników, powinna promowac tworzenie systemu klasyfikacji narazenia na zagrozenia fizyczne, chemiczne i biologiczne w srodowisku pracy.

4. Zawiadamianie na szczeblu przedsiębiorstwa

4.1. Pracodawca, w porozumieniu z pracownikami lub ich przedstawicielami w przedsiębiorstwie, powinien określić środki, zgodnie z krajowymi ustawami lub przepisami wykonawczymi, w celu umożliwienia pracownikom spełniania wymagań w zakresie zawiadamiania swojego bezpośredniego przełożonego, bez szkody dla nich samych, o wszelkich sytuacjach, które, zgodnie z ich uzasadnionym podejrzeniem, stwarzają bliskie i poważne zagrożenie dla życia i zdrowia.

4.2. Pracodawca, w porozumieniu z pracownikami lub ich przedstawicielami w przedsiębiorstwie, powinien określić środki, zgodnie z krajowymi ustawami lub przepisami wykonawczymi, w celu umożliwienia pracownikom spełniania wymagań w zakresie zawiadamiania o wszelkich urazach w związku z pracą, podejrzewanych przypadkach chorób zawodowych, wypadkach w drodze do pracy i z pracy, niebezpiecznych wydarzeniach i zdarzeniach.

4.3. Środki te powinny obejmować:

- (a) przekazywanie informacji przez pracowników, przedstawicieli pracowników, lekarzy i inne właściwe osoby na temat wypadków przy pracy, chorób zawodowych, wypadków w drodze do pracy i z pracy, niebezpiecznych wydarzeń i zdarzeń;
- (b) określenie właściwej osoby, która - tam gdzie jest to właściwe:
 - (i) będzie otrzymywać takie informacje w imieniu pracodawcy i podejmować odpowiednie działania; oraz
 - (ii) będzie prowadzić, w imieniu pracodawcy, odpowiednie badania po otrzymaniu takich informacji;
- (c) środki zapewniające poufność danych osobistych i medycznych pozostających w posiadaniu pracodawcy, zgodnie z ustawodawstwem krajowym, z krajowymi warunkami i praktyka.

5. Srodki w zakresie rejestracji

5.1. Na szczeblu krajowym

5.1.1. Krajowe ustawy lub przepisy wykonawcze powinny zobowiązywać pracodawców do prowadzenia rejestrów wypadków przy pracy, chorób zawodowych, wypadków w drodze do pracy i z pracy, niebezpiecznych wydarzeń i zdarzeń, określonych przez właściwą władzę.

5.1.2. W celu zapewnienia systematycznego zbierania wszystkich niezbędnych danych i informacji i stworzenia metodologii badania wypadków przy pracy, chorób zawodowych, wypadków w drodze do pracy i z pracy, niebezpiecznych wydarzeń i zdarzeń, krajowe ustawy lub przepisy wykonawcze powinny określać dane i informacje, które powinny być rejestrowane. Formularze używane w tym celu, jeżeli takie istnieją, powinny być znormatywowane.

5.1.3. Informacje, które powinny być rejestrowane na szczeblu przedsiębiorstwa, powinny obejmować przynajmniej informacje podlegające zgłoszeniu zgodnie z rozdziałem 6 niniejszego Kodeksu.

5.1.4. Krajowe ustawy lub przepisy wykonawcze powinny określać dodatkowe informacje, które powinny być rejestrowane przez pracodawców, mimo że nie wymagają zgłaszania. Powinno się to stosować do:

- (a) wszelkich zdarzeń w przypadku których nie odnotowano żadnego bezpośredniego urazu;
- (b) określonych kategorii niebezpiecznych wydarzeń;
- (c) wypadków przy pracy, jeśli ma to zastosowanie.

5.15. Krajowe ustawy lub przepisy wykonawcze powinny przewidywać w szczególności:

- (a) zakres i format takich rejestrów;
- (b) okres czasu, jaki rejestry mają obejmować;
- (c) okres przechowywania rejestrów;
- (d) że takie rejestry powinny być tworzone i prowadzone w taki sposób, by respektować poufność danych osobistych i medycznych zgodnie z ustawodawstwem krajowym, z warunkami i praktyką krajową, i że powinny być zgodne z paragrafem 6 Zalecenia nr 171 dotyczącego pracowniczych służb zdrowia z 1985 roku;
- (e) że pracodawca powinien określić właściwą osobę na szczeblu przedsiębiorstwa, która będzie przygotowywać i prowadzić rejestry; oraz
- (f) współpracy w zakresie procedur rejestracji w przypadku, gdy dwóch lub więcej pracodawców prowadzi działalność jednocześnie w tym samym miejscu pracy.

5.2. Na szczeblu przedsiębiorstwa

5.2.1. Pracodawca powinien podjąć kroki, zgodnie z krajowymi ustawami lub przepisami wykonawczymi, w celu rejestrowania wypadków przy pracy, chorób zawodowych, wypadków w drodze do pracy i z pracy, niebezpiecznych wydarzeń i zdarzeń.

5.2.2. Kroki te powinny obejmować:

- (a) określenie właściwej osoby na szczeblu przedsiębiorstwa, która będzie przygotowywać i prowadzić rejestry wszystkich wypadków przy pracy, chorób zawodowych, wypadków w drodze do pracy i z pracy, niebezpiecznych wydarzeń i zdarzeń, zgodnie z wymogami ustawodawstwa krajowego; oraz
- (b) współpracy w zakresie procedur rejestracji, w przypadku gdy dwóch lub więcej pracodawców prowadzi działalność jednocześnie w tym samym miejscu pracy, zgodnie z wymogami ustawodawstwa krajowego.

5.2.3. Pracodawca powinien zapewnić, by rejestry wypadków przy pracy, chorób zawodowych, wypadków w drodze do pracy i z pracy, niebezpiecznych wydarzeń i zdarzeń były dostępne i łatwe do uzyskania w każdym rozsądnym czasie.

5.2.4. W sytuacji gdy w jednym wypadku przy pracy jest poszkodowana większa liczba pracowników niż jeden, należy sporządzić kartę wypadku dla każdego poszkodowanego pracownika.

5.2.5. Raporty dla potrzeb ubezpieczenia pracowników z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych oraz raporty powypadkowe, przedkładane dla celów zgłoszenia, są dopuszczone jako rejestry, jeśli zawierają wszystkie fakty wymagane dla potrzeb rejestrowania lub jeżeli zostaną uzupełnione w odpowiedni sposób.

5.2.6. Dla celów inspekcji i dla potrzeb informowania przedstawicieli pracowników i służby zdrowia, pracodawcy powinni przygotowywać rejestry w terminie, który powinien zostać określony przez właściwą władzę, który jednak raczej nie powinien być dłuższy niż sześć dni od daty zawiadomienia.

5.2.7. Pracownicy w trakcie wykonywania swojej pracy powinni współpracować z pracodawcą w zakresie środków stosowanych w przedsiębiorstwie w celu rejestrowania i zgłaszania wypadków przy pracy, chorób zawodowych, wypadków w drodze do pracy i z pracy oraz niebezpiecznych wydarzeń.

5.2.8. Pracodawca powinien udzielać pracownikom i ich przedstawicielom odpowiednich informacji na temat:

- (a) środków podejmowanych w zakresie rejestracji; oraz
- (b) właściwej osoby określonej przez pracodawcę dla potrzeb otrzymywania i rejestrowania informacji dotyczących wypadków przy pracy, chorób zawodowych, wypadków w drodze do pracy i z pracy, niebezpiecznych wydarzeń i zdarzeń.

5.2.9. Pracodawca powinien udzielać pracownikom lub ich przedstawicielom odpowiednich informacji na temat wszystkich wypadków przy pracy, chorób zawodowych, niebezpiecznych wydarzeń i zdarzeń mających miejsce w przedsiębiorstwie, a także wypadków w drodze do pracy i z pracy, co ma służyć pomocą pracownikom i pracodawcom w zmniejszeniu ryzyka narazenia na podobne zdarzenia.

6. Środki w zakresie zgłaszania

6.1. Na szczeblu krajowym

6.1.1. Właściwa władza powinna, w drodze ustaw krajowych lub przepisów wykonawczych lub używając innych metod zgodnych z warunkami krajowymi i praktyką krajową, określić i stosować procedury zgłaszania, odpowiednio, wypadków przy pracy, chorób zawodowych oraz niebezpiecznych wydarzeń mających miejsce w przedsiębiorstwie, a także wypadków w drodze do pracy i z pracy.

6.1.2. Należy zapewnić ścisłą współpracę między właściwą władzą lub władzami, władzami publicznymi oraz reprezentatywnymi organizacjami pracodawców i pracowników, a także innymi organami zainteresowanymi tworzeniem i stosowaniem procedur, o których mowa w punkcie 6.1.1. powyżej.

6.1.3. Ustawy krajowe lub przepisy wykonawcze powinny określać, że wypadki przy pracy, choroby zawodowe, wypadki w drodze do pracy i z pracy oraz niebezpieczne wydarzenia powinny być zgłaszane według właściwości do:

- (a) właściwego organu zajmującego się egzekucją (np. inspektoratu pracy);
- (b) właściwej instytucji ubezpieczeniowej;
- (c) organu zajmującego się statystyką; lub
- (d) innego organu.

6.1.4. Ustawy krajowe lub przepisy wykonawcze powinny określać:

- (a) odpowiednie informacje na temat wypadków przy pracy, chorób zawodowych, niebezpiecznych wydarzeń i wypadków w drodze do pracy i z pracy, które mają być zgłaszane według właściwości do właściwej władzy, inspekcji pracy, instytucji ubezpieczeniowej lub innego organu;
- (b) terminy zgłaszania przez pracodawcę, powinny być - o ile możliwe - następujące:
 - (i) najszybciej jak to jest możliwe bezpośrednio po otrzymaniu zawiadomienia o wypadku przy pracy, który spowodował śmierć;
 - (ii) w określonym terminie w przypadku innych wypadków przy pracy i chorób zawodowych;
- (c) obowiązujący znormatyzowany formularz zgłoszenia, który ma być stosowany dla potrzeb przekazywania zgłoszeń właściwej władzy, inspekcji pracy, instytucji ubezpieczeniowej lub innym organom;
- (d) że pracodawca powinien wyznaczyć właściwą osobę na szczeblu przedsiębiorstwa dla celów zgłaszania;
- (e) obowiązki, odpowiednie środki i procedury umożliwiające pracodawcom współpracę w zakresie zgłaszania, w przypadku jeśli dwóch lub więcej pracodawców prowadzi działalność jednocześnie w jednym miejscu pracy; oraz
- (f) systemy klasyfikacji informacji, które mają być stosowane (patrz dział 3.2. niniejszego Kodeksu).

6.1.5. Ustawy krajowe lub przepisy wykonawcze powinny stwierdzać, że zgłaszanie chorób zawodowych przez pracodawcę jest obowiązkowe, przynajmniej wtedy, gdy pracodawca otrzyma zaświadczenie lekarskie stwierdzające, że jeden z jego pracowników cierpi na chorobę zawodową.

6.1.6. Jeżeli poza informacjami wymaganymi dla potrzeb zgłaszania potrzebne są bardziej szczegółowe informacje, ustawy krajowe lub przepisy wykonawcze powinny określać:

- (a) zakres i format sprawozdań składanych właściwej władzy, zawierających informacje uzupełniające;
- (b) częstotliwość i sposób sporządzania przez pracodawców takich sprawozdań dla właściwej władzy.

6.1.7. Właściwa władza powinna rejestrować zgłoszenia w taki sposób, żeby mogły być stosowane dla potrzeb sporządzania odpowiednich statystyk, stosując systemy klasyfikacji, o których mowa w punkcie 3.2. niniejszego Kodeksu, a także żeby mogły być stosowane do analiz.

6.2. Na szczeblu przedsiębiorstwa

6.2.1. Pracodawca, w porozumieniu z pracownikami i ich przedstawicielami, powinien podjąć kroki w przedsiębiorstwie, zgodnie z krajowymi ustawami lub przepisami wykonawczymi, w celu zgłaszania, odpowiednio, wypadków przy pracy, chorób zawodowych, niebezpiecznych wydarzeń i wypadków w drodze do pracy i z pracy.

6.2.2. Kroki te powinny obejmować:

- (a) określenie właściwej osoby, która będzie przygotowywać odpowiednie zgłoszenie przekazywane przez pracodawcę;
- (b) określenie odpowiedzialności za zgłaszanie w przypadku, gdy dwóch lub więcej pracodawców prowadzi działalność jednocześnie w tym samym miejscu pracy, zgodnie z wymogami ustawodawstwa krajowego.

6.3. Zgłaszanie wypadków przy pracy

6.3.1. Zagadnienia ogólne

6.3.1.1. Wszystkie wypadki przy pracy powinny być zgłaszane, zgodnie z krajowymi ustawami lub przepisami wykonawczymi, właściwej władzy, inspekcji pracy, właściwej instytucji ubezpieczeniowej lub innemu organowi:

- (i) najszybciej jak to jest możliwe bezpośrednio po otrzymaniu zawiadomienia o wypadku przy pracy, który spowodował śmierć;
- (ii) w określonym terminie w przypadku innych wypadków przy pracy i chorób zawodowych;

6.3.1.2. Zgłoszenie powinno być dokonane w określonym czasie na obowiązującym specjalnym formularzu, którym może być:

- (a) raport z wypadku dla inspekcji pracy;
- (b) raport dla potrzeb odszkodowania składany instytucji ubezpieczeniowej;

(c) raport dla organu statystycznego; lub

(d) pojedynczy formularz zawierający wszystkie niezbędne dane dla wszystkich organów.

6.3.2. Minimum informacji

6.3.2.1. W celu spełnienia wymogów inspekcji pracy, instytucji ubezpieczeniowych i organów statystycznych, formularze dla potrzeb specjalnych raportów lub jednego wspólnego raportu powinny zawierać przynajmniej następujące informacje:

(a) przedsiębiorstwo, zakład pracy i pracodawca:

- (i) nazwisko i adres pracodawcy, numer jego telefonu i faks (jeśli jest dostępny);
- (ii) nazwa i adres przedsiębiorstwa;
- (iii) nazwa i adres zakładu pracy (jeśli inne niż powyższe);
- (iv) działalność gospodarcza zakładu pracy¹; oraz
- (v) liczba zatrudnionych (wielkość zakładu pracy);

(b) poszkodowany:

- (i) nazwisko, adres, płeć i wiek;
- (ii) status w zatrudnieniu²;
- (iii) zawód³;

(c) uszczerbek na zdrowiu:

- (i) wypadek śmiertelny;
- (ii) inny wypadek;
- (iii) charakter urazu (np. złamanie, itp.)⁴;
- (iv) miejsce urazu (np. noga, itp.)⁵;

(d) wypadek i jego następstwa:

- (i) geograficzne położenie miejsca wypadku (zwykle miejsce pracy, inne miejsce pracy w zakładzie pracy lub poza nim);
- (ii) data i godzina;
- (iii) działanie, które doprowadziło do urazu – typ wypadku (np. upadek, itp.)⁶;
- (iv) czynnik powodujący uraz (np. drabina, itp.)⁷

6.3.2.2. Jeśli chodzi o wypadki w drodze do pracy i z pracy, należy określić odpowiednie informacje, które wymagają zgłaszania.

¹ patrz punkt 3.2.1(a) i Aneks C.

² patrz punkt 3.2.1(c) i Aneks E.

³ patrz punkt 3.2.1(b) i Aneks D.

⁴ patrz Aneks F.

⁵ patrz Aneks G.

⁶ patrz Aneks H.

⁷ patrz Aneks I.

6.3.3. Bardziej szczegółowe informacje

6.3.3.1. Ustawy krajowe lub przepisy wykonawcze powinny przewidywać podawanie bardziej szczegółowych informacji, które powinny obejmować następujące informacje:

- (a) przedsiębiorstwo, zakład pracy i pracodawca:
 - (i) nazwisko i adres pracodawcy, numer jego telefonu i faks (jeśli jest dostępny);
 - (ii) nazwa i adres przedsiębiorstwa;
 - (iii) nazwa i adres zakładu pracy (jeśli inne niż powyższe);
 - (iv) działalność gospodarcza zakładu pracy¹; oraz
 - (v) liczba zatrudnionych (wielkość zakładu pracy);
- (b) poszkodowany:
 - (i) nazwisko, adres, płeć i data urodzenia;
 - (ii) status w zatrudnieniu²;
 - (iii) zawód³;
 - (iv) staż pracy u obecnego pracodawcy;
- (c) uszczerbek na zdrowiu:
 - (i) wypadek śmiertelny;
 - (ii) inny wypadek;
 - (iii) charakter urazu (np. złamanie, itp.)⁴;
 - (iv) miejsce urazu (np. noga, itp.)⁵;
 - (v) okres niezdolności do pracy w dniach kalendarzowych;
- (d) wypadek i jego następstwa:
 - (i) geograficzne położenie miejsca wypadku (zwykle miejsce pracy, inne miejsce pracy w zakładzie pracy lub poza nim);
 - (ii) data i godzina;
 - (iii) zmiana robocza, godzina rozpoczęcia pracy przez osobę poszkodowaną i czas przepracowany w działalności, przy której miał miejsce wypadek;
 - (iv) środowisko pracy (np. teren warsztatu, biuro, droga, itp.);
 - (v) proces pracy (np. spawanie, konserwacja, transport ręczny, itp.);
 - (vi) czynności osoby poszkodowanej w momencie wystąpienia wypadku (np. spawanie, konserwacja prasy, obsługa maszyny, prowadzenie pojazdu, chodzenie, itp.);

¹ patrz punkt 3.2.1(a) i Aneks C.

² patrz punkt 3.2.1(c) i Aneks E.

³ patrz punkt 3.2.1(b) i Aneks D.

⁴ patrz Aneks F.

⁵ patrz Aneks G.

- (vii) element lub elementy (czynniki materialne) związane z czynnościami osoby poszkodowanej (np. maszyna, narzędzie, prasa mechaniczna, pojazd, itp.);
- (viii) działanie, które doprowadziło do urazu – typ wypadku (np. upadek, itp.)¹;
- (ix) czynnik powodujący uraz (np. drabina, itp.)²

6.3.3.2. W przypadku wypadków w drodze do pracy i z pracy należy określić odpowiednie informacje, które wymagają zgłaszania.

6.4. Zgłaszanie chorób zawodowych

6.4.1. Ustawy krajowe lub przepisy wykonawcze powinny przewidywać, że zgłoszenia chorób zawodowych powinny zawierać przynajmniej następujące informacje:

- (a) przedsiębiorstwo, zakład pracy i pracodawca:
 - (i) nazwisko i adres pracodawcy, numer jego telefonu i faks (jeśli jest dostępny);
 - (ii) nazwa i adres przedsiębiorstwa;
 - (iii) nazwa i adres zakładu pracy (jeśli inne niż powyższe);
 - (iv) działalność gospodarcza zakładu pracy³; oraz
 - (v) liczba zatrudnionych (wielkość zakładu pracy);
- (b) poszkodowany wskutek choroby zawodowej:
 - (i) nazwisko, adres, płeć i wiek;
 - (ii) status w zatrudnieniu⁴;
 - (iii) zawód wykonywany w czasie, gdy stwierdzono chorobę; oraz
 - (iv) staż pracy u obecnego pracodawcy;
- (c) choroba zawodowa:
 - (i) nazwa i charakter choroby zawodowej;
 - (ii) szkodliwe czynniki, procesy lub narazenie, którym przypisywana jest choroba zawodowa;
 - (iii) opis pracy, która spowodowała taki stan;
 - (iv) czas narazenia na szkodliwe czynniki i procesy;
 - (v) data diagnozy choroby zawodowej.

¹ patrz Aneks H.

² patrz Aneks I.

³ patrz punkt 3.2.1(a) i Aneks C.

⁴ patrz punkt 3.2.1(c) i Aneks E.

6.5. Zgłaszanie niebezpiecznych wydarzeń

6.5.1. Ustawy krajowe lub przepisy wykonawcze powinny przewidywać, że zgłoszenia niebezpiecznych wydarzeń związanych z pracą, które muszą być zgłoszone właściwej władzy, powinny zawierać przynajmniej następujące informacje:

- (a) przedsiębiorstwo, zakład pracy i pracodawca:
 - (i) nazwisko i adres pracodawcy, numer jego telefonu i faks (jeśli jest dostępny);
 - (ii) nazwa i adres przedsiębiorstwa;
 - (iii) nazwa i adres zakładu pracy (jeśli inne niż powyższe);
 - (iv) działalność gospodarcza zakładu pracy¹; oraz
 - (v) liczba zatrudnionych (wielkość zakładu pracy)²;
- (b) niebezpieczne wydarzenie:
 - (i) data, czas i miejsce;
 - (ii) typ niebezpiecznego wydarzenia;
 - (iii) okoliczności, które doprowadziły do niebezpiecznego wydarzenia.

¹ patrz punkt 3.2.1(a) i Aneks C.

² patrz punkt 3.2.1(c) i Aneks E.

7. Objecie osób samozatrudnionych systemami rejestracji i zgłaszania

7.1. Na szczeblu krajowym

7.1.1. Ustawy krajowe lub przepisy wykonawcze dotyczące zawiadamiania, rejestracji i zgłaszania wypadków przy pracy, chorób zawodowych oraz niebezpiecznych wydarzeń i zdarzeń powinny również mieć zastosowanie do osób samozatrudnionych¹, określonych przez właściwą władzę.

7.1.2. Ustawy krajowe lub przepisy wykonawcze powinny określić, że zgłaszanie właściwym władzom wypadków przy pracy, chorób zawodowych oraz niebezpiecznych wydarzeń i zdarzeń, które dotyczą osób samozatrudnionych w ich własnym przedsiębiorstwie, powinno przebiegać w następujący sposób:

- (a) w przypadku śmierci lub wypadku przy pracy nie powodującego śmierci, choroby zawodowej lub niebezpiecznego wydarzenia, które powodują, że osoba samozatrudniona nie jest w stanie sama dokonać zgłoszenia, zgłoszenie powinno być dokonane przez osobę kontrolującą zakład pracy, lub zgodnie z zarządzeniem właściwej władzy;
- (b) w innych przypadkach zgłoszenie powinno być dokonane przez same osoby samozatrudnione.

7.1.3. Ustawy krajowe lub przepisy wykonawcze powinny określić, że podlegające zgłoszeniu właściwym władzom wypadki przy pracy osób samozatrudnionych, które miały miejsce w innym przedsiębiorstwie niż ich własne przedsiębiorstwo, powinny być:

- (a) rejestrowane i zgłaszane przez pracodawcę przedsiębiorstwa, na terenie którego osoba samozatrudniona była zobowiązana pracować;
- (b) zgłaszane przez osobę samozatrudnioną do jej instytucji ubezpieczeniowej z kartą rejestracyjną, na której wypadek został zarejestrowany zgodnie z punktem 7.1.3(a) powyżej.

7.2. Na szczeblu przedsiębiorstwa

7.2.1. Osoba kontrolująca zakład pracy, gdzie osoba samozatrudniona pracuje zgodnie z umową, powinna podjąć kroki w celu zawiadamiania, rejestracji i zgłaszania wypadków przy pracy, chorób zawodowych, wypadków w drodze do pracy i z pracy oraz niebezpiecznych wydarzeń i zdarzeń, które mogą dotyczyć osób samozatrudnionych.

7.3. Osoba samozatrudniona

7.3.1. Osoba samozatrudniona powinna współpracować z osobą kontrolującą zakład pracy, gdzie osoba samozatrudniona pracuje zgodnie z umową, dla umożliwienia zgłaszania

¹ zgodnie z definicją zawartą w najnowszej wersji Międzynarodowej Klasyfikacji Statusu w Zatrudnieniu (ICSE) – patrz Aneks E.

wypadków przy pracy, chorób zawodowych, wypadków w drodze do pracy i z pracy oraz niebezpiecznych wydarzeń.

7.3.2. Osoba samozatrudniona powinna, zgodnie z ustawami krajowymi lub przepisami wykonawczymi, zgłaszać do właściwych władz wypadki przy pracy nie powodujące śmierci, choroby zawodowe, wypadki w drodze do pracy i z pracy oraz niebezpieczne wydarzenia. Jeżeli nie jest w stanie dokonać zgłoszenia, powinna podjąć odpowiednie kroki alternatywne.

8. Statystyka wypadków przy pracy, chorób zawodowych, wypadków w drodze do pracy i z pracy oraz niebezpiecznych wydarzeń: opracowanie i publikacja

8.1. Na szczeblu krajowym

8.1.1. Właściwa władza powinna podjąć kroki w celu opracowania i publikacji, przynajmniej raz w roku, statystyki wypadków przy pracy, chorób zawodowych, wypadków w drodze do pracy i z pracy oraz niebezpiecznych wydarzeń, na podstawie przekazywanych jej informacji.

8.1.2. W miarę możliwości dane statystyczne powinny być opracowywane przez właściwą władzę na podstawie zgłoszeń wypadków przy pracy, chorób zawodowych, wypadków w drodze do pracy i z pracy oraz niebezpiecznych wydarzeń, bez wprowadzania dodatkowych sprawozdań.

8.1.3. Rejestrowana jednostka powinna być:

- (a) ofiara śmiertelna lub osoba poszkodowana w wyniku wypadku przy pracy lub wypadku w drodze do pracy i z pracy;
- (b) osoba poszkodowana wskutek choroby zawodowej; lub
- (c) niebezpieczne wydarzenie.

8.1.4. Jeżeli jedna osoba jest poszkodowana w wyniku większej liczby wypadków przy pracy lub wskutek większej liczby chorób zawodowych w okresie czasu objętym statystyką, należy taką osobę liczyć oddzielnie w zakresie każdego wypadku lub każdej choroby.

8.1.5. Okres objęty statystyką powinien być jasno zdefiniowany i byłoby najlepiej gdyby nie przekraczał jednego roku kalendarzowego.

8.1.6. Informacje na temat wypadków przy pracy i chorób zawodowych, w których poszkodowane są osoby samozatrudnione, a także wypadków w drodze do pracy i z pracy powinny być objęte statystyką; jednak takie informacje powinny być prezentowane oddzielnie, aby możliwe były odpowiednie porównania z krajami, które nie obejmują takich informacji zakresem statystyki krajowej.

8.1.7. Przedstawiając dane statystyczne na temat wypadków przy pracy, chorób zawodowych, wypadków w drodze do pracy i z pracy oraz niebezpiecznych wydarzeń, właściwa władza powinna zapewnić prezentację danych na temat:

- (a) charakteru źródeł statystycznych; np. sprawozdań składanych bezpośrednio przez pracodawców lub przez różne organy, jak np. instytucje ubezpieczeniowe i inspekcje pracy;
- (b) zakresu statystyk, w szczególności jeśli chodzi o kategorie osób, dziedziny działalności gospodarczej, zawody, wielkość przedsiębiorstwa, prowincje lub regiony kraju;
- (c) zastosowanych definicji;
- (d) metod stosowanych przy rejestracji i zgłaszaniu wypadków przy pracy, chorób zawodowych, wypadków w drodze do pracy i z pracy oraz niebezpiecznych wydarzeń oraz w opracowaniu danych statystycznych;
- (e) jakości danych statystycznych;

(f) poprzednich danych statystycznych, jeżeli są dostępne.

8.1.8. Przy opracowywaniu lub rewidowaniu terminów, definicji i metodologii stosowanych przy zbieraniu, opracowaniu i publikacji takich danych statystycznych, właściwa władza powinna wziąć pod uwagę najnowsze normy i wytyczne ustanowione pod auspicjami MOP lub innych odpowiednich organizacji międzynarodowych.

8.1.9. Przy opracowywaniu lub rewidowaniu terminów, definicji i metodologii stosowanych przy zbieraniu, opracowaniu i publikacji takich danych statystycznych, właściwa władza powinna porozumiewać się z najbardziej reprezentatywnymi organizacjami pracodawców i pracowników.

8.1.10. Przy publikacji danych statystycznych na temat wypadków przy pracy, chorób zawodowych oraz niebezpiecznych wydarzeń, właściwa władza powinna zapewnić, by wskaźnik wypadkowości, zapadalności na choroby i wskaźnik częstotliwości ciężkich wypadków i chorób był obliczany w miarę możliwości dla głównych działów działalności gospodarczej (patrz klasyfikacja w punkcie 3.2.1(a) niniejszego Kodeksu), z klasyfikacją według zawodów (patrz klasyfikacja w punkcie 3.2.1(b) niniejszego Kodeksu), grup wiekowych, płci i innych grup.

8.2. Stopniowe wprowadzanie rejestracji i zgłaszania bardziej szczegółowych informacji

8.2.1. Krajowe ustawy i przepisy wykonawcze powinny przewidywać stopniowe wprowadzanie bardziej szczegółowych informacji do rejestrów i kart zgłoszeń wypadków przy pracy, chorób zawodowych, wypadków w drodze do pracy i z pracy oraz niebezpiecznych wydarzeń.

8.2.2. Przed określeniem wymogów w zakresie bardziej szczegółowych informacji, właściwa władza powinna porozumieć się z najbardziej reprezentatywnymi organizacjami pracodawców i pracowników.

8.2.3. Właściwa władza powinna dać pracodawcom rozsądny czas, określony przez ustawy krajowe i przepisy wykonawcze, na uzyskanie bardziej szczegółowych informacji dla potrzeb rejestrów i zgłaszania wypadków przy pracy, chorób zawodowych i niebezpiecznych wydarzeń.

9. Statystyka wypadków przy pracy, chorób zawodowych i niebezpiecznych wydarzeń: Klasyfikacje

9.1. Zagadnienia ogólne

9.1.1. Dane statystyczne dotyczące wypadków przy pracy, chorób zawodowych i niebezpiecznych wydarzeń powinny być klasyfikowane przynajmniej według działu działalności gospodarczej, o ile możliwe według:

- (a) cech charakterystycznych pracujących, takich jak status w zatrudnieniu, płeć, wiek lub grupa wiekowa; lub
- (b) cech charakterystycznych przedsiębiorstwa.

9.2. Wypadki przy pracy

9.2.1. Wypadki przy pracy powinny być wstępnie klasyfikowane w następujący sposób:

- (a) ogólna liczba osób poszkodowanych w podziale na:
 - (i) wypadki śmiertelne;
 - (ii) urazy nie powodujące śmierci, a powodujące niezdolność do pracy przez okres przynajmniej trzech kolejnych dni, wyluczając dzień wypadku;
- (b) ogólna liczba straconych dni, wyluczając trzy pierwsze dni, wskutek urazów nie powodujących śmierci.

9.2.2. Jeśli stopniowo będzie rosła dostępność informacji szczegółowych, właściwa władza powinna w miarę możliwości klasyfikować wypadki w następujący sposób:

- (a) ogólna liczba osób poszkodowanych w:
 - (i) wypadkach śmiertelnych, w podziale na wypadki, które spowodowały śmierć w ciągu 30 dni od dnia wypadku oraz te, które spowodowały śmierć między 31 a 365 dniem od dnia wypadku;
 - (ii) urazy nie powodujące śmierci, w podziale na następujące kategorie: nie powodujące strat czasu lub absencji chorobowej (zgodnie z definicją zawartą w ustawodawstwie krajowym); powodujące stratę czasu (wyluczając dzień wypadku) do trzech dni i powyżej trzech dni;
- (b) ogólna liczba straconych dni wskutek uszkodzeń ciała nie powodujących śmierci, w podziale na następujące kategorie: strata czasu do trzech dni i powyżej trzech dni.

9.2.3. W miarę możliwości statystyki wypadków przy pracy, opracowywane przez właściwą władzę, powinny prezentować:

- (a) liczbe ogółem dla wszystkich pozycji z punktów 9.2.2(a) i 9.2.2(b) powyżej; oraz;
- (b) jej podział.

9.2.4. Właściwa władza powinna jasno wskazać, czy stracony czas przedstawiony w statystyce chorób zawodowych jest mierzony w dniach kalendarzowych, dniach tygodnia, dniach roboczych czy w zmianach roboczych.

9.2.5. Okres objęty statystyką wypadków przy pracy nie powinien być dłuższy niż jeden rok.

9.2.6. Dane statystyczne wypadków w drodze do pracy i z pracy oraz osób samozatrudnionych powinny być prezentowane oddzielnie.

9.3. Choroby zawodowe

9.3.1. Dane statystyczne dotyczące chorób zawodowych, publikowane przez właściwą władzę, powinny podawać ogólną liczbę zgłoszonych przypadków każdej choroby zamieszczonej w wykazie chorób zawodowych określonym przez właściwą władzę.

9.3.2. Okres objęty statystyką chorób zawodowych nie powinien być dłuższy niż jeden rok.

9.3.3. Dane statystyczne chorób zawodowych osób samozatrudnionych powinny być prezentowane oddzielnie.

9.4. Niebezpieczne wydarzenia

9.4.1. Właściwa władza powinna publikować dane statystyczne dotyczące liczby i typów niebezpiecznych wydarzeń, które zostały zgłoszone.

10. Badanie / kontrola wypadków przy pracy, chorób zawodowych, wypadków w drodze do pracy i z pracy oraz niebezpiecznych wydarzeń i zdarzeń

10.1. Na szczeblu krajowym

10.1.1. Przy wsparciu krajowej polityki w zakresie bezpieczeństwa i zdrowia w pracy oraz środowiska pracy, a także krajowej polityki zapobiegania wypadkom przy pracy i chorobom zawodowym, właściwa władza powinna podjąć kroki w celu badania wystarczającej liczby różnych typów wypadków przy pracy, chorób zawodowych, wypadków w drodze do pracy i z pracy oraz niebezpiecznych wydarzeń, aby być w stanie:

- (a) ocenić efektywność polityki;
- (b) stwierdzić, czy konieczna jest zmiana polityki lub ustaw krajowych i przepisów wykonawczych; oraz
- (c) ocenić efektywność, zarówno na szczeblu krajowym jak i przedsiębiorstwa, środków podjętych w celu rejestracji i zgłaszania wypadków przy pracy, chorób zawodowych, wypadków w drodze do pracy i z pracy oraz niebezpiecznych wydarzeń.

10.1.2. Krajowe ustawy lub przepisy wykonawcze w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz środowiska pracy powinny określać, że właściwa władza powinna podjąć odpowiednie kroki i wprowadzić odpowiednie systemy badania wypadków przy pracy, chorób zawodowych, wypadków w drodze do pracy i z pracy oraz niebezpiecznych wydarzeń.

10.1.3. Właściwa władza powinna przewidzieć prowadzenie kontroli przez inspekcje pracy lub przez inne upoważnione organy. Przedstawiciele pracodawców i pracowników w przedsiębiorstwie powinni mieć możliwość towarzyszenia inspektorom, chyba że ci ostatni uznają, w świetle ogólnych instrukcji właściwej władzy, że mogłoby to być szkodliwe dla wykonywania ich obowiązków.

10.1.4. Jeżeli kontroli nie powierza się instytucji upoważnionej przez właściwą władzę lub departamentowi rządowemu podlegającemu władzy ustawodawczej, ustawy krajowe lub przepisy wykonawcze powinny przewidzieć udział najbardziej reprezentatywnych organizacji pracodawców i pracowników, a także władz publicznych, w planowaniu kontroli oraz udział w samej kontroli przedstawicieli zainteresowanych pracodawców i pracowników, zgodnie z punktem 10.1.3. powyżej.

10.1.5. Właściwa władza powinna prowadzić dochodzenie, i publikować z niego raport, w sprawie konkretnych przypadków wypadków przy pracy, chorób zawodowych, wypadków w drodze do pracy i z pracy oraz niebezpiecznych wydarzeń i zdarzeń, które – jak się wydaje – odzwierciedlają poważne sytuacje z punktu widzenia rzeczywistego lub potencjalnego zagrożenia dla pracowników lub społeczeństwa.

10.1.6. Właściwa władza powinna zobowiązać pracodawców do prowadzenia badań konkretnych wypadków przy pracy, chorób zawodowych, wypadków w drodze do pracy i z pracy oraz niebezpiecznych wydarzeń i zdarzeń oraz do składania sprawozdań z działań podejmowanych w celu zapobieżenia ich wystąpieniu w przyszłości.

10.1.7. Właściwa władza powinna zobowiązać pracodawców do pomocy w prowadzonych badaniach / kontrolach i dochodzeniach.

10.2. Na szczeblu przedsiębiorstwa

10.2.1. Pracodawca powinien badać wszystkie przypadki wypadków przy pracy, chorób zawodowych oraz niebezpiecznych wydarzeń i zdarzeń, o których został zawiadomiony.

10.2.2. Pracodawca powinien zapewnić powołanie w przedsiębiorstwie właściwej osoby, zgodnie z wymaganiami właściwej władzy, do prowadzenia szczegółowych badań wypadków przy pracy, chorób zawodowych oraz niebezpiecznych wydarzeń.

10.2.3. Jeśli pracodawca nie ma w przedsiębiorstwie odpowiedniego eksperta w celu prowadzenia szczegółowych badań, powinien wystąpić o pomoc właściwej osoby, jeśli konieczne spoza przedsiębiorstwa.

10.2.4. Pracodawca powinien podjąć kroki w celu pozostawienia miejsca wypadku przy pracy lub niebezpiecznego wydarzenia w nienaruszonym stanie przed rozpoczęciem badania, poza działaniami pierwszej pomocy lub mającymi na celu zapobieżenie dalszemu zagrożeniu ludzi.

10.2.5. Jeśli ze względu na wymagania pierwszej pomocy lub dla zapobieżenia dalszemu zagrożeniu ludzi jest konieczne naruszenie miejsca przed rozpoczęciem badania, pracodawca powinien podjąć kroki w celu opisanego miejsca przez właściwą osobę, jeśli jest konieczne wraz z dokumentacją fotograficzną, z rysunkami i spisaniem naocznych świadków przed taką interwencją.

10.2.6. Pracodawca powinien zapewnić, by badania wypadków przy pracy, chorób zawodowych oraz niebezpiecznych wydarzeń w miarę możliwości:

- (a) ustaliły co się stało;
- (b) określiły przyczynę tego co się stało; oraz
- (c) określiły środki niezbędne dla zapobieżenia podobnemu zdarzeniu.

10.2.7. Pracodawca powinien zapewnić istnienie w przedsiębiorstwie ułatwień umożliwiających natychmiastowe przeprowadzenie badań zgłoszonych wypadków przy pracy, chorób zawodowych oraz niebezpiecznych wydarzeń i zdarzeń.

10.2.8. Pracodawca powinien zapewnić, by raport wymagany zgodnie z punktem 10.1.6. niniejszego Kodeksu został wysłany do właściwej władzy możliwie najszybszą drogą.

10.2.9. Pracodawca powinien udostępnić wyniki badań pracownikom i ich przedstawicielom, w celu zapobieżenia wystąpieniu podobnych wydarzeń i aby umożliwić im pomoc pracodawcy w bardziej efektywnej realizacji jego polityki w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.

10.3. Pracownicy a badanie wypadków przy pracy, chorób zawodowych, wypadków w drodze do pracy i z pracy oraz niebezpiecznych wydarzeń i zdarzeń

10.3.1. Zawsze gdy pracodawca bada zgodnie z niniejszym Kodeksem wypadek przy pracy, chorobę zawodową, wypadek w drodze do pracy i z pracy lub niebezpieczne wydarzenie, przedstawiciele pracowników powinni mieć prawo, możliwości i czas, bez utraty wynagrodzenia, do uczestniczenia w takich badaniach.

10.3.2. Pracownicy w czasie swojej pracy powinni służyć pracodawcy i osobom działającym w jego imieniu pomocą w badaniu wypadków przy pracy, chorób zawodowych, niebezpiecznych wydarzeń i zdarzeń.

Odpowiednie międzynarodowe konwencje i zalecenia dotyczące pracy

Konwencje

<i>Nr</i>	<i>Tytuł</i>
81	Konwencja dotycząca inspekcji pracy w przemyśle i handlu, 1947
121	Konwencja dotycząca świadczeń w razie wypadków przy pracy i chorób zawodowych, 1964 (wraz z Załącznikiem I, Wykaz chorób zawodowych znowelizowany w 1980 r.)
129	Konwencja dotycząca inspekcji pracy w rolnictwie, 1969
134	Konwencja dotycząca zapobiegania wypadkom marynarzy przy pracy, 1970
135	Konwencja dotycząca ochrony przedstawicieli pracowników w przedsiębiorstwach i przyznania im ulatwień, 1971
155	Konwencja dotycząca bezpieczeństwa, zdrowia pracowników i środowiska pracy, 1981
160	Konwencja dotycząca statystyki pracy, 1985
161	Konwencja dotycząca pracowniczych służb zdrowia, 1985

Zalecenia

<i>Nr</i>	<i>Tytuł</i>
81	Zalecenie dotyczące inspekcji pracy, 1947
121	Zalecenie dotyczące świadczeń w razie wypadków przy pracy i chorób zawodowych, 1964
133	Zalecenie dotyczące inspekcji pracy w rolnictwie, 1969
142	Zalecenie dotyczące zapobiegania wypadkom marynarzy przy pracy, 1970
143	Zalecenie dotyczące ochrony przedstawicieli pracowników w przedsiębiorstwach i przyznania im ulatwień, 1971
164	Zalecenie dotyczące bezpieczeństwa, zdrowia pracowników i środowiska pracy, 1981
170	Zalecenie dotyczące statystyki pracy, 1985
171	Zalecenie dotyczące pracowniczych służb zdrowia, 1985

Aneks A: Załącznik I: Wykaz chorób zawodowych (znowelizowany w 1980 r.)¹

Choroby zawodowe	Prace związane z ryzykiem zachorowania ¹
1. Pylica płuc wywołana pyłem mineralnym powodującym sklerozę (krzem, antracyto-krzem, azbest) i krzemogruzlica, jeżeli krzem jest decydującą przyczyną niezdolności lub śmierci.	Wszystkie prace związane z ryzykiem zachorowania na te choroby
2. Choroby odoskrzelowego zapalenia płuc wywołane pyłami stopów twardych.	”
3. Choroby odoskrzelowego zapalenia płuc wywołane pyłami bawełny (pylica bawełniana) lub pyłami lnu, konopi albo sizalu.	”
4. Astma zawodowa wywołana przez czynniki uczulające lub podrażniające, zarówno uznane jako takie, jak i związane z procesem pracy.	”
5. Zewnętrzne alergiczne zapalenie i jego pochodne wywołane wdychaniem pyłów organicznych, jak przewidziano w ustawodawstwie krajowym.	”
6. Choroby wywołane berylem (glucynem) lub jego związkami toksycznymi.	”
7. Choroby wywołane kadmem lub jego związkami toksycznymi.	”
8. Choroby wywołane fosforem lub jego związkami toksycznymi.	”
9. Choroby wywołane chromem lub jego związkami toksycznymi.	”
10. Choroby wywołane manganem lub jego związkami toksycznymi.	”
11. Choroby wywołane arsenem lub jego związkami toksycznymi.	”
12. Choroby wywołane rtęcią lub jej związkami toksycznymi.	”
13. Choroby wywołane ołowiem lub jego związkami toksycznymi.	”
14. Choroby wywołane fluorem lub jego związkami toksycznymi.	”
15. Choroby wywołane dwusiarczkiem węgla	”
16. Choroby wywołane tłuszczowymi lub aromatycznymi chloropochodnymi węglowodanów.	”
17. Choroby wywołane benzenem lub jego homologami toksycznymi.	”
18. Choroby wywołane saetro- i aminopochodnymi benzenu i jego homologów	”

¹ Przy stosowaniu niniejszego Załącznika należy wziąć odpowiednio pod uwagę stopień i typ narażenia.

- i jego homologów.
19. Choroby wywołane nitroliceryna lub innymi esterami kwasu azotowego. ”
 20. Choroby wywołane alkoholami, glikolami lub ketonami. ”
 21. Choroby wywołane substancjami duszacyimi: tlenek węgla, cyjanowodór lub jego toksyczne pochodne, siarkowodór. ”
 22. Uszkodzenie sluchu wywołane hałasem. ”
 23. Choroby wywołane wibracjami (naruszenie miesni, sciegien, kosci, stawów, obwodowych naczyn krwionosnych lub nerwów obwodowych). ”
 24. Choroby wywołane praca w sprezonym powietrzu. ”
 25. Choroby wywołane promieniowaniem jonizujacym. Wszystkie prace narazone na dzialanie promieniowania jonizujacego.
 26. Choroby skórne wywołane przez czynniki fizyczne, chemiczne lub biologiczne, nie ujeie w innych rubrykach. Wszystkie prace zwiazane z ryzykiem zachorowania na te chorobe.
 27. Zachorowanie na nablonniaki skóry wywołane smola, pakiem, asfaltem, olejami mineralnymi, parafina lub ich zwiazkami, produktami lub pozostalosciami tych substancji. ”
 28. Rak pluc lub miedzyblonniaki wywołane azbestem. ”
 29. Choroby zakazne lub wywołane pasozytami nabyte w czasie wykonywania zawodu, w którym wystepuje szczególnie ryzyko zakazenia.
 - a) Praca w sluzbie zdrowia lub laboratoriach.
 - b) Prace weterynaryjne.
 - c) Prace zwiazane z obsluga zwierzat, padlina zwierzeca, odpadami zwierzat padlych lub towarami, które moga byc zakazone przez zwierzeta, padline zwierzeca lub odpady zwierzat padlych.
 - d) Inne prace pociagajace za soba szczególnie ryzyko zakazenia.

Aneks B: Proponowany wykaz chorób zawodowych¹

1. Choroby wywołane przez czynniki

1.1. Choroby wywołane przez czynniki chemiczne

- 1.1.1. Choroby wywołane berylem (glucynem) lub jego związkami toksycznymi.
- 1.1.2. Choroby wywołane kadmem lub jego związkami toksycznymi.
- 1.1.3. Choroby wywołane fosforem lub jego związkami toksycznymi.
- 1.1.4. Choroby wywołane chromem lub jego związkami toksycznymi.
- 1.1.5. Choroby wywołane manganem lub jego związkami toksycznymi.
- 1.1.6. Choroby wywołane arsenem lub jego związkami toksycznymi.
- 1.1.7. Choroby wywołane rtęcią lub jej związkami toksycznymi.
- 1.1.8. Choroby wywołane ołowiem lub jego związkami toksycznymi.
- 1.1.9. Choroby wywołane fluorem lub jego związkami toksycznymi.
- 1.1.10. Choroby wywołane dwusiarczkiem węgla.
- 1.1.11. Choroby wywołane tłuszczowymi lub aromatycznymi chloropochodnymi węglowodanów.
- 1.1.12. Choroby wywołane benzenem lub jego homologami toksycznymi.
- 1.1.13. Choroby wywołane saletro- i aminopochodnymi benzenu i jego homologów.
- 1.1.14. Choroby wywołane nitrogliceryną lub innymi esterami kwasu azotowego.
- 1.1.15. Choroby wywołane alkoholami, glikolami lub ketonami.
- 1.1.16. Choroby wywołane substancjami duszacyimi: tlenek węgla, cyjanowodór lub jego toksyczne pochodne, siarkowodór.
- 1.1.17. Choroby wywołane akrylonitrylem
- 1.1.18. Choroby wywołane tlenkami azotu
- 1.1.19. Choroby wywołane wanadem lub jego związkami toksycznymi.
- 1.1.20. Choroby wywołane antymonem lub jego związkami toksycznymi.
- 1.1.21. Choroby wywołane heksanem.
- 1.1.22. Choroby zębów wywołane kwasami mineralnymi
- 1.1.23. Choroby wywołane czynnikami farmaceutycznymi
- 1.1.24. Choroby wywołane talem lub jego związkami.
- 1.1.25. Choroby wywołane osmem lub jego związkami.
- 1.1.26. Choroby wywołane selenem lub jego związkami.

¹ Wykaz chorób zawodowych zgodnie z propozycją Nieformalnego Spotkania Konsultacyjnego na temat Rewizji Wykazu Chorób Zawodowych załączonego do Konwencji nr 121 dotyczącej świadczeń w razie wypadków przy pracy i chorób zawodowych z 1964 r. (Genewa, 9-12 grudnia 1991 roku).

- 1.1.27. Choroby wywołane miedzią lub jej związkami.
- 1.1.28. Choroby wywołane cyną lub jej związkami.
- 1.1.29. Choroby wywołane cynkiem lub jego związkami.
- 1.1.30. Choroby wywołane ozonem, fosgenem.
- 1.1.31. Choroby wywołane środkami drażniącymi: benzochinonem i innymi środkami drażniącymi rogowkę.
- 1.1.32. Choroby wywołane przez inne czynniki chemiczne nie wymienione w punktach 1.1.1 do 1.1.31, gdzie został ustalony związek pomiędzy narazieniem pracownika na te czynniki chemiczne i choroba zawodowa.

1.2. Choroby wywołane przez czynniki fizyczne

- 1.2.1. Uszkodzenie słuchu wywołane hałasem.
- 1.2.2. Choroby wywołane wibracjami (naruszenie mięśni, ścięgien, kości, stawów, obwodowych naczyń krwionośnych lub nerwów obwodowych).
- 1.2.3. Choroby wywołane pracą w sprężonym powietrzu.
- 1.2.4. Choroby wywołane promieniowaniem jonizującym.
- 1.2.5. Choroby wywołane promieniowaniem cieplnym.
- 1.2.6. Choroby wywołane promieniowaniem ultrafioletowym.
- 1.2.7. Choroby wywołane ekstremalną temperaturą (np. porażenie, odmrożenie).
- 1.2.8. Choroby wywołane przez inne czynniki fizyczne nie wymienione w punktach 1.2.1 do 1.2.7, gdzie został ustalony związek pomiędzy narazieniem pracownika na te czynniki fizyczne i choroba zawodowa.

1.3. Czynniki biologiczne

- 1.3.1. Zakaźne lub pasożytnicze choroby występujące w zawodach, gdzie istnieje szczególne ryzyko zakażenia.

Aneks C: Międzynarodowa Standardowa Branżowa Klasyfikacja Wszelkiej Działalności Gospodarczej (wersja 3)¹

Kategoria grupowania A: Rolnictwo, Lowiectwo i Lesnictwo

- 01 Rolnictwo i Lowiectwo, łącznie z działalnością usługową
- 02 Lesnictwo, łącznie z działalnością usługową

Kategoria grupowania B: Rybolófstwo i rybactwo

- 05 Rybolófstwo i rybactwo, obsługa wylegarni i gospodarstw rybackich; działalność usługowa związana z rybolófstwem

Kategoria grupowania C: Górnictwo i Kopalnictwo

- 10 Górnictwo węgla kamiennego i brunatnego; wydobywanie torfu
- 11 Wydobywanie ropy naftowej i gazu ziemnego; działalność usługowa związana z eksploatacją złóż ropy naftowej i gazu ziemnego wyluczając pomiary
- 12 Kopalnictwo rud uranu i toru
- 13 Kopalnictwo rud metali
- 14 Pozostałe górnictwo i kopalnictwo

Kategoria grupowania D: Działalność Produkcyjna

- 15. Produkcja artykułów spożywczych i napojów
- 16. Produkcja wyrobów tytoniowych
- 17. Produkcja materiałów włókienniczych
- 18. Produkcja odzieży wierzchniej; wyprawianie i barwienie skór futerkowych
- 19. Garbowanie i wyprawianie skór; produkcja toreb bagazowych, toreb ręcznych wyrobów rymarskich, uprząży i obuwia
- 20. Produkcja wyrobów tartacznych i wyrobów z drewna oraz korka wyluczając meble; produkcja wyrobów ze słomy i z materiałów używanych do wyplatania
- 21. Produkcja papieru i artykułów papierowych
- 22. Działalność wydawniczo-poligraficzna i reprodukcja nagrań
- 23. Wytwarzanie produktów koksowania węgla, produktów rafinacji ropy naftowej i paliw jądrowych
- 24. Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych
- 25. Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych
- 26. Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych
- 27. Produkcja metali
- 28. Produkcja przetworzonych wyrobów z metali, poza maszynami i urządzeniami
- 29. Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej nie sklasyfikowana
- 30. Produkcja maszyn biurowych i liczących
- 31. Produkcja sprzętu elektrycznego, gdzie indziej nie sklasyfikowana
- 32. Produkcja sprzętu i aparatury radiowej, telewizyjnej i komunikacyjnej
- 33. Produkcja instrumentów medycznych, precyzyjnych i optycznych, zegarów i zegarków
- 34. Produkcja pojazdów mechanicznych, przyczep i naczep
- 35. Produkcja pozostałego sprzętu transportowego
- 36. Produkcja mebli; produkcja gdzie indziej nie sklasyfikowana
- 37. Zagospodarowanie odpadów

¹ W sprawie informacji szczegółowych patrz *United Nations, Statistical Papers, Seria M, Nr 4, wersja 3 (New York, 1990)*.

Kategoria grupowania E: Zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę

- 40 Zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę
- 41 Pobór, oczyszczanie i rozprowadzanie wody

Kategoria grupowania F: Budownictwo

- 45 Budownictwo

Kategoria grupowania G: Handel hurtowy i detaliczny; naprawy pojazdów mechanicznych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego

- 50 Sprzedaż, obsługa i naprawy pojazdów mechanicznych i motocykli; sprzedaż detaliczna paliw do pojazdów samochodowych
- 51 Handel hurtowy i komisowy, z wyjątkiem handlu pojazdami mechanicznymi i motocyklami
- 52 Handel detaliczny, z wyjątkiem sprzedaży pojazdów mechanicznych i motocykli; naprawa artykułów użytku osobistego i domowego

Kategoria grupowania H: Hotele i restauracje

- 55 Hotele i restauracje

Kategoria grupowania I: Transport, gospodarka magazynowa i łączność

- 60 Transport lądowy; transport rurociągowy
- 61 Transport wodny
- 62 Transport lotniczy
- 63 Działalność wspomagająca i podtrzymująca transport; działalność biur podróży
- 64 Działalność pocztowa i usługi telekomunikacyjne

Kategoria grupowania J: Posrednictwo finansowe

- 65 Posrednictwo finansowe, z wyjątkiem ubezpieczeń i funduszy emerytalno-rentowych
- 66 Ubezpieczenia i fundusze emerytalno-rentowe, z wyjątkiem obowiązkowych ubezpieczeń społecznych
- 67 Działalność pomocnicza związana z posrednictwem finansowym i z ubezpieczeniami

Kategoria grupowania K: Obsługa nieruchomości, wynajem, nauka i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej

- 70 Obsługa nieruchomości
- 71 Wynajem maszyn i urządzeń bez obsługi oraz wypożyczanie artykułów użytku osobistego i domowego
- 72 Informatyka i działalność pokrewna
- 73 Prace badawczo-rozwojowe
- 74 Pozostała działalność komercyjna

Kategoria grupowania L: Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne

- 75 Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne

Kategoria grupowania M: Edukacja

80 Edukacja

Kategoria grupowania N: Ochrona zdrowia i opieka społeczna

85 Ochrona zdrowia i opieka społeczna

Kategoria grupowania O: Pozostała działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna

90 Odprowadzanie ścieków i unieszkodliwianie odpadów, usługi sanitarne i pokrewne

91 Działalność organizacji członkowskich, gdzie indziej nie sklasyfikowana

92 Działalność rekreacyjna, obiektów kulturalnych i działalność związana ze sportem

93 Pozostała działalność usługowa

Kategoria grupowania P: Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników

95 Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników

Kategoria grupowania Q: Organizacje i zespoły eksterytorialne

99 Organizacje i zespoły eksterytorialne

Aneks D: Międzynarodowa standardowa klasyfikacja zawodów (ISCO-880), grupy główne, duże i średnie.

Grupa główna 1: Parlamentarzyści, wyżsi urzędnicy i kierownicy

- 11 Parlamentarzyści i wyżsi urzędnicy
 - 111 Parlamentarzyści
 - 112 Wyżsi urzędnicy rządowi
 - 113 Tradycyjni przywódcy i kierownicy wsi
 - 114 Zawodowi działacze organizacji politycznych i społecznych
- 12 Kierownicy wielkich organizacji / przedsiębiorstw¹
 - 121 Dyrektorzy generalni, wykonawczy, prezesi i ich zastępcy
 - 122 Kierownicy wewnętrznych jednostek organizacyjnych działalności podstawowej
 - 123 Inni kierownicy wewnętrznych jednostek organizacyjnych
- 13 Kierownicy małych i średnich zakładów pracy²
 - 131 Kierownicy małych i średnich zakładów pracy

Grupa główna 2: Specjaliści

- 21 Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych
 - 211 Fizycy, chemicy i pokrewni
 - 212 Matematycy, statystycy i pokrewni
 - 213 Informatycy
 - 214 Architekci, inżynierowie i pokrewni
- 22 Specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia
 - 221 Specjaliści nauk przyrodniczych
 - 222 Specjaliści ochrony zdrowia (z wyjątkiem pielęgniarek)
 - 223 Pielęgniarki i położne
- 23 Nauczyciele
 - 231 Nauczyciele szkół wyższych
 - 232 Nauczyciele nauczania średniego
 - 233 Nauczyciele nauczania początkowego i przedszkolnego
 - 234 Nauczyciele szkół specjalnych
 - 235 Pozostali nauczyciele
- 24 Pozostali specjaliści
 - 241 Specjaliści do spraw biznesu
 - 242 Prawnicy
 - 243 Archiwisci, bibliotekarze i specjaliści do spraw informacji
 - 244 Specjaliści nauk społecznych i pokrewnych
 - 245 Specjaliści kultury i sztuki
 - 246 Duchowni

¹ Ta duża grupa obejmuje osoby, które – jako dyrektorzy generalni, wykonawczy lub wyspecjalizowani kierownicy zarządzają przedsiębiorstwami, do zarządzania którymi potrzeba przynajmniej trzech kierowników.

² Ta duża grupa obejmuje osoby, które kierują przedsiębiorstwami w swoim własnym imieniu, lub w imieniu właściciela, z pewną pomocą personelu niekierowniczego i nie więcej niż jednego kierownika.

Grupa główna 3: Technicy i inny średni personel

- 31 Średni personel techniczny
 - 311 Technicy
 - 312 Techniczny personel obsługi komputerów
 - 313 Operatorzy sprzętu optycznego i elektronicznego
 - 314 Pracownicy żeglugi i lotnictwa
 - 315 Inspektorzy bezpieczeństwa pracy i jakości wyrobów
- 32 Średni personel nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia
 - 321 Technicy nauk przyrodniczych i pokrewni
 - 322 Średni personel ochrony zdrowia (z wyjątkiem pielęgniarek)
 - 323 Pielęgniarki i położne
 - 324 Praktykujący medycyny tradycyjnej i uzdrowiciele
- 33 Nauczyciele na poziomie przedszkolnym i podstawowym
 - 331 Nauczyciele na poziomie podstawowym
 - 332 Nauczyciele na poziomie przedszkolnym
 - 333 Nauczyciele szkół specjalnych
 - 334 Inni nauczyciele na poziomie przedszkolnym i podstawowym
- 34 Pracownicy pozostałych specjalności
 - 341 Pracownicy do spraw finansowych i handlowych
 - 342 Agenci biur pomagających w prowadzeniu działalności gospodarczej i pośrednicy handlowi
 - 343 Średni personel biurowy
 - 344 Urzędnicy państwowi do spraw podatków, cel i pokrewni
 - 345 Policjanci i pokrewni
 - 346 Pracownicy socjalni
 - 347 Pracownicy działalności artystycznej, rozrywki i sportu
 - 348 Duchowni niższego szczebla i świeccy krzewiciele wiary

Grupa główna 4: Pracownicy biurowi

- 41 Pracownicy obsługi biurowej
 - 411 Sekretarki i operatorzy maszyn biurowych
 - 412 Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych
 - 413 Pracownicy do spraw ewidencji materialowej, transportu i produkcji
 - 414 Pracownicy bibliotek, archiwów, poczty i pokrewni
 - 419 Pozostali pracownicy obsługi biurowej
- 42 Pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów
 - 421 Pracownicy obrotu pieniężnego
 - 422 Pracownicy obsługi klientów

Grupa główna 5: Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy

- 51 Pracownicy usług osobistych i ochrony
 - 511 Stewardzi, konduktorzy i przewodnicy
 - 512 Pracownicy usług domowych i gastronomicznych
 - 513 Pracownicy opieki osobistej i pokrewni
 - 514 Pozostali pracownicy usług osobistych
 - 515 Astrologowie, wróżki i pokrewni

- 516 Pracownicy usług ochrony
- 52 Modelki, sprzedawcy i demonstratorzy
 - 521 Modelki
 - 522 Sprzedawcy sklepowi i demonstratorzy
 - 523 Sprzedawcy bazarowi

Grupa główna 6: Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy

- 61 Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy zorientowani na rynek
 - 611 Ogrrodnicy i rolnicy produkcji roślinnej
 - 612 Hodowcy zwierząt i pokrewni
 - 613 Rolnicy upraw polowych i produkcji zwierzecej
 - 614 Robotnicy leśni
 - 615 Rybacy, myśliwi i tropiciele
- 62 Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby
 - 621 Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby

Grupa główna 7: Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy

- 71 Górnicy i robotnicy budowlani
 - 711 Górnicy i robotnicy obróbki kamienia
 - 712 Robotnicy budowlani robót stanu surowego i pokrewni
 - 713 Robotnicy budowlani robót wykonczeniowych
 - 714 Malarze, pracownicy czyszczący konstrukcje budowlane i pokrewni
- 72 Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń
 - 721 Formierze odlewniczy, spawacze, blacharze, monterzy konstrukcji metalowych i pokrewni
 - 722 Kowale, slusarze i pokrewni
 - 723 Mechanicy maszyn i urządzeń
 - 724 Elektromonterzy sprzętu elektrycznego i elektronicznego
- 73 Robotnicy zawodów precyzyjnych, rekoździelnicy, robotnicy poligraficzni i pokrewni
 - 731 Robotnicy produkcji wyrobów precyzyjnych z metalu i materiałów pokrewnych
 - 732 Ceramicy, szklarze i pokrewni
 - 733 Wytwórcy wyrobów galanteryjnych, pamiatkarskich i pokrewni
 - 734 Robotnicy poligraficzni i pokrewni
- 74 Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy
 - 741 Robotnicy w przetwórstwie spożywym i pokrewni
 - 742 Robotnicy obróbki drewna, stolarze meblowi i pokrewni
 - 743 Robotnicy produkcji wyrobów włókienniczych, odzieży i pokrewni
 - 744 Robotnicy obróbki filcu, skóry i szewcy

Grupa główna 8: Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń

- 81 Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczycch i przetwórczych
 - 811 Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczycch i pokrewni
 - 812 Operatorzy maszyn i urządzeń hutniczych i pokrewni
 - 813 Operatorzy urządzeń do produkcji wyrobów szklanych i pokrewni
 - 814 Operatorzy maszyn i urządzeń do obróbki drewna i produkcji papieru

- 815 Operatorzy urządzeń w przetwórstwie chemicznym i pokrewni
- 816 Operatorzy urządzeń energetycznych i pokrewni
- 817 Operatorzy zautomatyzowanych linii produkcyjnych i robotów przemysłowych
- 82 Operatorzy i monterzy maszyn
 - 821 Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z metali i mineralów
 - 822 Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów chemicznych
 - 823 Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych
 - 824 Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z drewna
 - 825 Operatorzy maszyn poligraficznych i papierniczo-przetwórczych
 - 826 Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów włókienniczych, futrzarskich i skórzaných
 - 827 Operatorzy maszyn do przetwórstwa żywności i produktów pokrewnych
 - 828 Monterzy
 - 829 Pozostali operatorzy maszyn i monterzy
- 83 Kierowcy i operatorzy pojazdów i maszyn samojezdnych
 - 831 Maszyniści kolejowi, dyżurni ruchu i pokrewni
 - 832 Kierowcy pojazdów silnikowych
 - 833 Operatorzy samojezdnych maszyn rolniczych i pokrewni
 - 834 Marynarze i pokrewni

Grupa główna 9: Pracownicy przy pracach prostych

- 91 Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach
 - 911 Sprzedawcy uliczni i pokrewni
 - 912 Czyszcibuty i inni świadczący usługi na ulicach
 - 913 Pomoce domowe, sprzątaczkі i praczkі
 - 914 Gospodarze budynków, zmywacze szyb i pokrewni
 - 915 Goncy, bagażowcy, portierzy i pokrewni
 - 916 Ładowacze nieczystości i pokrewni
- 92 Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni
 - 921 Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni
- 93 Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie
 - 931 Robotnicy pomocniczy w górnictwie i budownictwie
 - 932 Robotnicy w przemyśle
 - 933 Robotnicy pomocniczy transportu i tragarze

Grupa główna 0: Siły zbrojne

- 01 Siły zbrojne
 - 011 Siły zbrojne

Aneks E: Międzynarodowa Klasyfikacja Statusu w Zatrudnieniu (ICSE)¹

I. Nazwa i podstawy pojęciowe klasyfikacji

1. Klasyfikacja statusu w zatrudnieniu, przedstawiona w części II niniejszej rezolucji, jest wyznaczona Międzynarodowa Klasyfikacja Statusu w Zatrudnieniu (ICSE-93). W części III podano definicje grup, a w części IV statystyczne ujęcie poszczególnych grup.
2. ICSE klasyfikuje pracujących według ich funkcji (prac kontraktowych) w określonym punkcie czasu. Statystyka prac została przeprowadzona według typu formalnej lub domniemanej umowy o pracę danej osoby zawartej z innymi osobami lub instytucjami. Do głównych kryteriów przyjętych dla zdefiniowania grup klasyfikacji należą: rodzaj ryzyka gospodarczego, czego składnikiem jest związek między daną osobą a jej pracą, a także uprawnienia w stosunku do zakładów pracy i innych pracowników, którymi dana osoba dysponuje lub będzie dysponować.
3. ICSE-93 klasyfikuje pracujących według ich obecnego lub potencjalnego stosunku pracy zgodnie z zasadami określonymi w części V.

II. Grupy ICSE-93²

4. ICSE-93 dzieli się na następujące grupy, które zostały zdefiniowane w części III:
 - (1) zatrudnieni (wśród których kraje mogą wyróżniać „pracowników zatrudnionych na podstawie stałych umów o pracę” (włączając „pracowników stałych”);
 - (2) pracodawcy;
 - (3) pracujący na własny rachunek;
 - (4) członkowie spółdzielni produkcyjnych;
 - (5) pomagający członkowie rodziny;
 - (6) pracujący nie wyróżnieni według statusu.

III. Definicje grup

5. Grupy klasyfikacji ICSE-93 są definiowane poprzez rozróżnienie między „płatnym zatrudnieniem” z jednej strony i „samozatrudnieniem” z drugiej strony. Grupy są definiowane poprzez odniesienie do jednego lub kilku aspektów ryzyka gospodarczego i / lub rodzaju uprawnień, jakie formalna lub domniemana umowa o pracę przyznaje tym osobom, lub władzy, jakiej one podlegają na jej podstawie.
6. *Płatne zatrudnienie* jest to praca wykonywana na podstawie formalnej (pisemnej lub ustnej) albo domniemanej umowy o pracę za wynagrodzeniem, które nie jest bezpośrednio związane z dochodem jednostki, dla której praca jest wykonywana (może to być przedsiębiorstwo, instytucja niekomercyjna, jednostka rządowa lub gospodarstwo

¹ Wyciąg z rezolucji dotyczącej Międzynarodowej Klasyfikacji Statusu w Zatrudnieniu (ICSE), XV Międzynarodowa Konferencja Statystyków Pracy, Genewa, 19-28 stycznia 1993 roku.

² Dla wygody tytuły grup i definicje zostały sformułowane w taki sposób, by odpowiadały sytuacji, w której dana osoba wykonuje jedną pracę kontraktową w danym okresie. W części V podano zasady klasyfikacji osób wykonujących kilka prac kontraktowych.

domowe). Część narzędzi, wyposażenia, systemów informacyjnych i / lub pomieszczeń używanych przez osoby wykonujące płatne zatrudnienie może należeć do kogoś innego, a osoby te mogą pracować pod bezpośrednim nadzorem właściciela (właścicieli) lub osób zatrudnionych przez właścicieli, albo zgodnie z zasadami określonymi przez te osoby. (Osoby wykonujące płatne zatrudnienie są zwykle wynagradzane na zasadach stałej płacy, lecz mogą również otrzymywać prowizję od sprzedaży, mogą pracować na akord, otrzymywać premie lub świadczenia w naturze, jak np. żywność, mieszkanie lub szkolenie).

7. *Samo zatrudnienie* jest to forma zatrudnienia, w której wynagrodzenie za pracę zależy bezpośrednio od zysków (lub potencjalnych zysków) uzyskiwanych z wytworzonych towarów lub usług (a własne spożycie jest traktowane jako część zysku). Osoby samozatrudnione podejmują decyzje operacyjne mające wpływ na przedsiębiorstwo lub delegują prawo do podejmowania takich decyzji z zachowaniem odpowiedzialności za powodzenie przedsiębiorstwa. (W tym kontekście „przedsiębiorstwo” obejmuje działalność jednoosobową).
8. (1) *Zatrudnieni* są to osoby wykonujące pracę uznana za „płatne zatrudnienie” (patrz punkt 6). *Osoby zatrudnione na podstawie stałych umów o pracę* są to „zatrudnieni”, którzy zawarli formalną (pisemną lub ustną) albo domniemaną umowę o pracę, lub kilka takich umów kolejno, z tym samym pracodawcą i pracują na podstawie takiej umowy (lub umów) na zasadzie ciągłości. „Ciągły” charakter zatrudnienia oznacza okres zatrudnienia dłuższy niż okres minimalny zdefiniowany zgodnie z warunkami krajowymi. (Jeśli dopuszczalne są przerwy w takim okresie minimalnym, ich maksymalny czas trwania powinien być również określony zgodnie z warunkami krajowymi.) *Pracownicy stali* są to „pracownicy zatrudnieni na podstawie stałych umów o pracę”, jeżeli zatrudniająca ich instytucja jest zobowiązana płacić odpowiednie podatki i składki na ubezpieczenie społeczne, a / lub zawarta umowa podlega krajowemu ustawodawstwu pracy.
9. (2) *Pracodawcy* są to pracujący, którzy wykonują pracę definiowaną jako „samo zatrudnienie” (patrz punkt 7), pracując na własny rachunek lub z jednym partnerem albo z kilkoma partnerami (wspólnikami), i w tym charakterze przyjęły jedną lub kilka osób, aby pracowały dla nich w sposób ciągły (włączając dany okres) w charakterze „osoby zatrudnionej (zatrudnionych)” (patrz punkt 8). Określenie „przyjęcie do pracy na zasadach ciągłych” (włączając dany okres) ma znaczenie nadane mu zgodnie z warunkami krajowymi oraz zgodnie z definicją „osoby zatrudnionej na podstawie stałej umowy o pracę” (patrz punkt 8). (Partnerzy /wspólnicy mogą to być, choć niekoniecznie, członkowie tej samej rodziny lub tego samego gospodarstwa domowego).
10. (3) *Osoby pracujące na własny rachunek* są to pracujący, którzy pracują na własny rachunek lub z jednym partnerem albo z kilkoma partnerami /wspólnikami, wykonują pracę określoną jako „samo zatrudnienie” (patrz punkt 7) i nie zatrudniają w danym okresie w sposób ciągły żadnych „pracowników” (patrz punkt 8). Należy zauważyć, że w danym okresie członkowie takiej grupy mogą angażować „pracowników”, pod warunkiem, że nie będzie to miało charakteru ciągłego. (Partnerzy /wspólnicy mogą to być, choć niekoniecznie, członkowie tej samej rodziny lub tego samego gospodarstwa domowego).
11. (4) *Członkowie spółdzielni produkcyjnych* są to pracujący „samo zatrudnieni” (patrz punkt 7) działający w ramach spółdzielni wytwarzającej towary lub usługi, w której każdy członek bierze udział na równych prawach z innymi członkami w określaniu organizacji produkcji, sprzedaży i/lub innej pracy zakładu pracy, w decydowaniu o inwestycjach i podziale zysków zakładu pracy między jego członków. (Należy zauważyć, że „osoby

zatrudnione” (patrz punkt 8) w spółdzielni produkcyjnej nie są klasyfikowane w tej grupie.)

12. (5) *Pomagający członkowie rodziny* są to pracujący, którzy są „samozatrudnieni” (patrz punkt 7) w zakładzie pracy zorientowanym na rynek, prowadzonym przez osobę krewną / powinowatą, pozostającą z nimi w tym samym gospodarstwie domowym, którzy nie mogą być traktowani jak partnerzy, gdyż ich stopień zaangażowania w działalność zakładu, pod kątem czasu pracy lub innych czynników, które zostaną określone zgodnie z warunkami krajowymi, nie jest porównywalny z zaangażowaniem osoby prowadzącej zakład. (Jeśli zwyczajowo osoby młode (w szczególności) pracują nieodpłatnie w przedsiębiorstwie gospodarczym prowadzonym przez ich krewnego / powinowatego, jednak nie pozostając z nim we wspólnym gospodarstwie, wymóg „pozostawania we wspólnym gospodarstwie” może być wyeliminowany.)
13. (6) *Pracujący nie wyróżnieni według statusu* obejmują pracujących, co do których brak jest wystarczających danych i/ lub którzy nie mogą być włączeni do żadnej z powyższych kategorii.

IV. Statystyczne ujęcie poszczególnych grup

14. W tej części omówiono możliwe ujęcie poszczególnych grup pracujących w statystyce. Niektóre grupy odpowiadają podkategoriom lub zdezagregowanym kategoriom ICSE-93. Inne mogą łączyć się z kilkoma kategoriami. Może zaistnieć potrzeba wyróżnienia w danym kraju jednej lub kilku grup, w szczególności jeśli chodzi o grupę (a). Niektóre kraje mogą również utworzyć nowe grupy, zgodnie ze swoimi potrzebami:

- (a) Właściciele – kierownicy przedsiębiorstw posiadających osobowość prawną są to pracujący, którzy są zatrudnieni w przedsiębiorstwie posiadającym osobowość prawną, w którym: (a) posiadają sami, lub wraz z innymi członkami swojej rodziny lub wraz z jednym partnerem lub z kilkoma partnerami, pakiet kontrolny udziałów w przedsiębiorstwie; oraz (b) mają prawo reprezentować przedsiębiorstwo przy podpisywaniu kontraktów z innymi organizacjami oraz prawo przyjmowania do pracy i zwalniania pracowników w swojej organizacji, jedynie pod warunkiem przestrzegania ustawodawstwa krajowego regulującego te sprawy i zasad ustanowionych przez wybrany lub powołany zarząd tej organizacji. Różni partnerzy rynku pracy, użytkownicy danych ekonomicznych i społecznych mogą mieć różne poglądy na temat tego, czy ci pracujący powinni być klasyfikowani jako wykonujący „płatne zatrudnienie” (patrz punkt 6), czy też jako „samozatrudnieni” (patrz punkt 7), ponieważ ci pracujący otrzymują część swojego wynagrodzenia w formie podobnej do osób wykonujących płatne zatrudnienie, podczas gdy ich uprawnienia w firmie i zakres odpowiedzialności bardziej odpowiadają „osobom samozatrudnionym”, a w szczególności „pracodawcom”.

(Należy zauważyć, na przykład, że ich klasyfikowanie jako „zatrudnionych” będzie zgodne z ich klasyfikacją w „Systemie Rachunków Narodowych”, podczas gdy dla potrzeb analiz rynku pracy powinni oni być raczej klasyfikowani jako „pracodawcy” lub „osoby pracujące na własny rachunek”). W związku z tym kraje powinny, zgodnie z potrzebami swoich statystyk i zgodnie z możliwościami w zakresie zbierania danych, starać się odrębnie potraktować te grupy. Ułatwi to również porównania międzynarodowe.

- (b) *Osoby regularnie zatrudnione na podstawie umów na czas określony* są to „regularni pracownicy” (patrz punkt 8), których umowa o pracę określa datę rozwiązania.

- (c) *Osoby regularnie zatrudnione na podstawie umów na czas nieokreślony* są to „regularni pracownicy” (patrz punkt 8), których umowa o pracę może być rozwiązana z określonych przyczyn, jak np. niekompetencja, poważne naruszenie obowiązków pracowniczych, lub z przyczyn ekonomicznych zgodnie z ustawodawstwem krajowym lub zwyczajem.
- (d) *Osoby zatrudnione przy pracach niestabilnych / tymczasowych* mogą to być albo: (a) zatrudnieni, których umowa o pracę prowadzi do ich klasyfikacji jako osób należących do grupy „pracowników dorywczych” (patrz punkt (e)), „pracownicy krótkoterminowi” (patrz punkt (f)) lub „pracownicy sezonowi” (patrz punkt (g)); albo (b) pracownicy, których umowa o pracę pozwala zatrudniającemu ich przedsiębiorstwu lub zatrudniającej ich osobie na rozwiązanie umowy z krótkim okresem wypowiedzenia / lub według uznania, przy czym konkretne okoliczności powinny być określone przez ustawodawstwo krajowe lub mogą wynikać ze zwyczaju.
- (e) *Pracownicy dorywczy* to osoby pracujące na podstawie formalnej lub domniemanej umowy o pracę, która – jak się oczekuje – nie będzie trwała dłużej niż przez krótki okres czasu, a okres jej trwania zostanie określony zgodnie z warunkami krajowymi. Pracownicy ci mogą być klasyfikowani jako „zatrudnieni” (patrz punkt 8) lub „pracujący na własny rachunek” (patrz punkt 10), zgodnie z konkretnymi warunkami umowy o pracę.
- (f) *Pracownicy krótkoterminowi* są to osoby pracujące na podstawie formalnej lub domniemanej umowy o pracę (patrz punkt 6), która – jak się oczekuje – będzie trwała dłużej niż okres stosowany w definicji „pracowników dorywczych” (patrz punkt (e)), lecz krótszy niż okres zastosowany w definicji „pracowników stałych” (patrz punkt 8). Pracownicy ci mogą być klasyfikowani jako „zatrudnieni” (patrz punkt 8) lub „pracujący na własny rachunek” (patrz punkt 10), zgodnie z konkretnymi warunkami umowy o pracę.
- (g) *Pracownicy sezonowi* są to osoby pracujące na podstawie formalnej lub domniemanej umowy o pracę, z zastrzeżeniem, że czas i okres obowiązywania umowy jest w znacznym stopniu uzależniony od czynników sezonowych, takich jak cykl klimatyczny, okres urlopowy i / lub zbiory w rolnictwie. Pracownicy ci mogą być klasyfikowani jako „zatrudnieni” (patrz punkt 8) lub „pracujący na własny rachunek” (patrz punkt 10), zgodnie z konkretnymi warunkami umowy o pracę.
- (h) *Osoby wykonujące prace nakładczą* które: (a) posiadają formalną lub domniemaną umowę o pracę przewidującą, że zgadzają się pracować dla konkretnego przedsiębiorstwa, lub dostarczać określoną ilość towarów lub świadczyć określone usługi konkretnemu przedsiębiorstwu, na podstawie wcześniejszych ustaleń lub kontraktu zawartego z tym przedsiębiorstwem; ale (b) których miejscem pracy nie jest zakład pracy wchodzący w skład przedsiębiorstwa. Pracownicy ci mogą być klasyfikowani jako wykonujący „płatne zatrudnienie” (patrz punkt 6), czy też jako „samozatrudnieni” (patrz punkt 7), w zależności od konkretnych warunków umowy. Mogą być klasyfikowani jako „pracodawcy”, jeśli angażują innych pracowników na warunkach określonych w punkcie 10.
- (i) *Wykonawcy* są to pracownicy, którzy (a) zarejestrowali swoją działalność w organie podatkowym (i/lub innym odpowiednim organie) jako odrębna jednostka gospodarcza podlegająca odpowiednim formom opodatkowania, i/lub dokonali ustaleń zapewniających, że zatrudniająca ich organizacja nie jest zobowiązana dokonywać odpowiednich płatności w zakresie zabezpieczenia społecznego, i/lub stosunek

umowny nie podlega przepisom krajowym mającym zastosowanie np. do „pracowników stałych” (patrz punkt 9); którzy jednak (b) posiadają formalne lub domniemane umowy o pracę odpowiadające umowom o „płatne zatrudnienie”. Pracownicy ci mogą być klasyfikowani jako „samozatrudnieni” (patrz punkt 7) lub „wykonujący płatne zatrudnienie” (patrz punkt 6), w zależności od warunków krajowych.

- (j) Pracujący, którzy posiadają formalne lub domniemane umowy o „płatne zatrudnienie” (patrz punkt 6) zawarte z daną organizacją, lecz pracują na terenie i/lub zgodnie z instrukcjami innej organizacji, która płaci pierwszej organizacji za ich usługi, mogą być klasyfikowani osobno od innych „zatrudnionych”, a także klasyfikowani w zależności od tego, czy pierwsza organizacja jest agencją pracy tymczasowej czy innego typu przedsiębiorstwem.
- (k) *Członkowie grupy pracowników (zespołu)* to osoby, które są członkami grupy pracowników, którzy zostali zaangażowani jako grupa na warunkach odpowiadających „płatnemu zatrudnieniu” i gdy zatrudniająca organizacja zawarła umowę tylko z przywódcą zespołu lub agentem reprezentującym zespół w sprawach organizacyjnych, a nie z poszczególnymi pracownikami.
- (l) Kraje mogą klasyfikować odrębnie pracujących biorących udział w publicznych lub prywatnych programach promocji zatrudnienia lub szkolenia zawodowego na warunkach zatrudnienia odpowiadających „płatnemu zatrudnieniu”. Ta grupa pracujących może być określona jako *zatrudnieni w programach promocji zatrudnienia*. Pracujący otrzymujący pomoc z takich systemów na utworzenie własnej firmy powinni być klasyfikowani w miarę potrzeby jako „samozatrudnieni” (patrz punkt 7), jako „pracodawcy” (patrz punkt 9), lub „osoby pracujące na własny rachunek” (punkt 10).
- (m) W zależności od warunków krajowych, kraje mogą zaklasyfikować jako *praktykantów* lub *osoby szkolone* osoby pracujące na podstawie formalnej lub domniemanej umowy o „płatne zatrudnienie”, która określa, że całe wynagrodzenie tych osób lub jego część powinna mieć formę szkolenia zawodowego. Klasyfikując osobno praktykantów lub osoby szkolone kraje mogą również odróżniać tych, którzy mają formalną umowę szkoleniową i uczestniczą w formalnym programie łączącym pracę ze szkoleniem praktycznym i teoretycznym od tych, którzy nie spełniają tego warunku.
- (n) *Pracodawcami stałych pracowników* są ci „pracodawcy”, którzy w danym okresie zaangażowali przynajmniej jedną osobę do pracy dla nich w ich firmie na warunkach formalnych lub domniemanych w taki sposób, że osoba ta będzie klasyfikowana jako wykonująca pracę „stałego pracownika” określonego w punkcie 8.
- (o) *Osoby pracujące głównie na własny rachunek* są to te „osoby pracujące na własny rachunek” (patrz punkt 10), które wykonują pracę głównie dla rynku, niezależnie od konkretnych warunków narzucanych przez kredytodawców, dostawców surowców, itp., lub niezależnie od jednego głównego klienta, i które pracują na wynajętym lub własnym sprzęcie i z użyciem takich środków produkcji.
- (p) *Franchisees (osoby pracujące na podstawie umowy franchisingu)* są to pracujący, którzy zawarli formalne lub domniemane umowy z właścicielami określonych środków produkcji (ziemi, budynków, maszyn, znaków handlowych, itp.), z właścicielami licencji lub kredytodawcami, jeżeli te umowy w znacznym stopniu określają, w jaki sposób działalność ma być prowadzona i zobowiązują do zapłaty określonej części zysków ze sprzedaży. „Franchisees”, którzy angażują

„pracowników” (patrz punkt 8) na stałych zasadach, powinni być klasyfikowani jako „pracodawcy” (patrz punkt 9).

- (q) *Dzierżawcy za część produktów (sharecroppers)* są to „osoby samozatrudnione” (patrz punkt 7), które w tym charakterze zawarły formalne lub domniemane umowy z właścicielami określonych środków produkcji (ziemi, budynków, maszyn, itp.), z kredytodawcami lub dostawcami surowców, jeżeli te umowy w znacznym stopniu określają w jaki sposób działalność ma być prowadzona i zobowiązują do zapłaty określonej części zysków z produkcji.
- (r) *Osoby zajmujące się eksploatacją zasobów komunalnych* są to pracownicy, którzy są „samozatrudnieni” (patrz punkty 7) i w tym charakterze wykorzystują zasoby naturalne (np. ziemie, tereny wykorzystywane dla potrzeb rybołówstwa, myślistwa i zbieractwa), do których nikt nie ma indywidualnego prawa własności, lecz w zakresie zarządzania nimi władze komunalne lub państwowe mogą pełnić pewne obowiązki.
- (s) *Pracownicy na własne potrzeby* są to pracownicy, którzy są „samozatrudnieni” (patrz punkty 7) i w tym charakterze wytwarzają towary lub usługi konsumowane głównie w ich własnym gospodarstwie, które stanowią istotną podstawę ich utrzymania.
- (t) Kraje mogą uzupełniać narodową klasyfikację według statusu w zatrudnieniu klasyfikacją według typu organizacji, w której osoby są zatrudnione, w szczególności uwzględniając, czy „pracownicy” są zatrudnieni w sektorze prywatnym, czy publicznym, czy zatrudniająca organizacja po części należy do cudzoziemców lub do organizacji zagranicznych („joint venture”), czy też są w całości własnością cudzoziemców.

V. Klasyfikacja osób

15. Pracownicy mogą być klasyfikowani według statusu w zatrudnieniu zgodnie z następującymi zasadami:

- (a) osoba wykonująca tylko jedną pracę kontraktową w danym okresie powinna być zaklasyfikowana do grupy obejmującej te prace;
- (b) osoba wykonująca więcej niż jedną pracę kontraktową w danym okresie powinna być zaklasyfikowana do grupy obejmującej ten zestaw jednakowo klasyfikowanych prac, dla wykonywania którego poświęciła najwięcej czasu, lub który przyniósł jej najwyższy dochód z pracy wykonywanej w danym okresie (lub który – jak się oczekuje - przyniesie jej najwyższy dochód z pracy wykonywanej w tym okresie, jeśli zapłata ma mieć miejsce w przyszłości).

16. ICSE-93 może mieć zastosowanie, zgodnie z praktyką krajową i warunkami krajowymi, do osób, które wykonywały pracę lub szukają pracy, bez względu na status w sile roboczej w danym okresie. Jeśli chodzi o pracowników klasyfikacja powinna mieć zastosowanie do pracy wykonywanej (lub prac wykonywanych) w danym okresie. Jeśli chodzi o bezrobotnych może stosować się zarówno do pracy wykonywanej poprzednio, jeśli taka była, lub – zgodnie z praktyką krajową i warunkami krajowymi – do typu pracy, której oni poszukują.

VI. Zbieranie danych i sprawozdawczość międzynarodowa

17. Dane niezbędne dla klasyfikowania prac lub osób zgodnie z ich statusem w zatrudnieniu, istotnym z krajowego punktu widzenia, powinny być zbierane w sposób odpowiadający potrzebom opisowym i analitycznym konkretnego programu statystycznego, zarówno pod kątem precyzji pomiarów jak i liczby i typów grup klasyfikowanych oddzielnie.

Stosowanie ankiet z jednym pytaniem i niewielkim zestawem grup wraz z ich kodami do wyboru przez respondenta może być mniej kosztowne, lecz zwykle spowoduje niższą precyzję pomiarów jeśli chodzi o podział prac lub osób na odpowiednie grupy według statusu w zatrudnieniu, niż precyzja uzyskana w przypadku zastosowania kilku pytań z alternatywnymi odpowiedziami, pozwalającymi na zaklasyfikowanie do odpowiednich grup na etapie przetwarzania danych. Konferencja zauważa, że Biuro Statystyki Międzynarodowego Biura Pracy przedstawi wytyczne dotyczące sposobu zbierania i przetwarzania informacji dotyczących statusu w zatrudnieniu w badaniach statystycznych i spisach.

18. Zaleca się, aby kraje w miarę możliwości określiły procedury zbierania i przetwarzania danych, tak aby były w stanie podać szacunki danych w tych kategoriach spośród niżej wymienionych, które mają znaczenie na szczeblu krajowym:
 - (1) zatrudnieni (wśród których kraje mogą wyróżniać „pracowników zatrudnionych na podstawie stałych umów o pracę” (włączając „pracowników stałych”);
 - (2) pracodawcy;
 - (3) pracujący na własny rachunek;
 - (4) członkowie spółdzielni produkcyjnych;
 - (5) pomagający członkowie rodziny;
 - (6) pracujący nie wyróżnieni według statusu.
19. Należy wskazać grupę ICSE-93, do której są zaklasyfikowani „właściciele – kierownicy przedsiębiorstw posiadających osobowość prawną” (patrz punkt 14 (a)). Należy w miarę możliwości przedstawić odrębne informacje na ich temat, aby ułatwić zarówno analizy rynku pracy, jak i porównania międzynarodowe. Kraje są również proszone o określenie, dla potrzeb użytkowników ich statystyk, które z odrębnych grup objętych sprawozdawczością zawierają dane dotyczące osób objętych grupami nieklasyfikowanymi oddzielnie.

Aneks F: Klasyfikacja wypadków przy pracy według charakteru urazu¹

Niniejszy wykaz ma służyć wyłącznie klasyfikacji urazów wynikających z wypadków przy pracy lub wypadków w drodze do pracy i z pracy; w szczególności nie obejmuje on chorób zawodowych.

10. *Złamania* (N800-N829)

Obejmuje proste złamania; złamania z uszkodzeniem miękkich części ciała (złamania złożone); złamania z uszkodzeniem stawów (zwichnięcie, itp.) złamania z obrażeniami wewnętrznymi lub uszkodzeniem nerwów.

20. *Zwichnięcia* (N830-N839)

Obejmuje podwichnięcia i przemieszczenia.
Nie obejmuje złaman ze zwichnięciem (10).

25. *Urazy stawu i odkształcenia* (N840-N848)

Obejmuje pęknięcia, zerwania i skaleczenia mięśni, ścięgien, więzadeł i stawów, a także przepukliny z powodu nadmiernego wysiłku, jeżeli nie są związane z otwartą raną.

30. *Wstrząsy i inne obrażenia wewnętrzne* (N852-N855, N860-N869, N958)

Obejmuje wszystkie stłuczenia wewnętrzne, krwotoki, skaleczenia, pęknięcia, jeżeli nie są związane ze złamaniami.
Nie obejmuje tych obrażeń w połączeniu ze złamaniem (10).

40. *Amputacje i wyluszczenia* (N871, N866-N888, N896-N898)

Obejmuje urazową amputację oka

41. *Inne rany* (N850, N870, N872-N879, N880-N885, N890-N895, N900-N908)

Obejmuje skaleczenia, otwarte rany, rozcięcia, stłuczenia ze zranieniem, rany głowy, a także utratę paznokci lub uszu; obejmuje rany powodujące uszkodzenie nerwów..

Nie obejmuje amputacji i wyluszczeń urazowych; urazowej amputacji oka (40); złaman złożonych (10); poparzeń z otwartymi ranami (60); obrażeń powierzchniowych (50).

50. *Obrażenia powierzchowne* (N910-N918)

Obejmuje otarcia, zadrapania, pecherze na skórze, ukaszenia niejadowitych owadów, rany powierzchowne; obejmuje również powierzchowne uszkodzenia z powodu ciał obcych w oku.

¹ Rezolucja dotycząca statystyki wypadków przy pracy, X Międzynarodowa Konferencja Statystyków Pracy, Genewa, 2-12 października 1962 roku.

55. *Skaleczenia i zgniecenia* (N851, N920-N929)
Obejmuje wylew krwi do stawu, krwiaki i siniaki; skaleczenia i zgniecenia związane z powierzchownymi obrażeniami.
Nie obejmuje wstrząsów (30); skaleczeń i zgniecen ze złamaniem (10); oraz skaleczeń i zgniecen z otwartą raną (41).
60. *Oparzenia* (N940-N949)
Obejmuje oparzenia gorącymi przedmiotami; ogniem; gorącą parą; odparzenia; oparzenia radiacyjne (promieniowanie podczerwone); chemiczne (tylko zewnętrzne); oparzenia z otwartą raną.
Nie obejmuje oparzeń spowodowanych polknięciem substancji żrących (70); oparzeń słonecznych (80); skutków porażenia piorunem (80); poparzeń prądem elektrycznym (82); i skutków promieniowania innych niż poparzenia (83).
70. *Ostre zatrucia* (N960-N979)
Obejmuje ostre skutki wstrzyknięcia, spożycia, wchłonięcia lub wdychania substancji toksycznych lub żrących; ukąszenia jadowitych zwierząt; zaduszenie się tlenkiem węgla lub innymi gazami toksycznymi. Nie obejmuje zewnętrznych oparzeń chemicznych (60).
80. *Skutki narazenia na pogodę i związane z tym warunki* (N980-N989)
Obejmuje skutki obniżonej temperatury (odmrożenia); skutki gorąca i nasłonecznienia (udar cieplny i słoneczny); barotraume (skutki dużych wysokości, dekompresja); skutki uderzenia pioruna; uraz dźwiękowy (całkowita lub częściowa utrata słuchu jako odrębne schorzenie, a nie następstwo innej choroby).
81. *Asfiksja* (N990-N991)
Obejmuje utonięcie, zaduszenie się lub zadławienie się w wyniku ucisku, zacisnięcia lub duszenia; obejmuje również zaduszenie się z powodu zahamowania lub zmniejszenia dopływu tlenu w otaczającej atmosferze i zaduszenie się z powodu ciał obcych w systemie oddechowym.
Nie obejmuje uduszenia tlenkiem węgla lub innymi gazami toksycznymi (70).
82. *Skutki prądu elektrycznego* (N992)
Obejmuje śmiertelne porażenie prądem, wstrząs elektryczny i poparzenia spowodowane prądem elektrycznym.
Nie obejmuje poparzeń spowodowanych gorącymi częściami urządzeń elektrycznych (70) i skutków pioruna (80).
83. *Skutki promieniowania* (N993)
Obejmuje skutki promieniowania rentgenowskiego, substancji radioaktywnych, promieni ultrafioletowych, promieniowania jonizującego.
Nie obejmuje poparzeń spowodowanych promieniowaniem (60) i uderzeń słonecznych (80).
90. Liczne obrażenia różnego charakteru

Grupa ta powinna być stosowana jedynie w przypadkach, gdy poszkodowany odniósł kilka obrażeń różnego charakteru, a żadne z nich nie jest wyraźnie poważniejsze niż pozostałe.

W przypadku licznych obrażeń odniesionych w jednym wypadku, jeżeli jedno z nich jest poważniejsze od innych, wypadek ten powinien być klasyfikowany w grupie odpowiadającej charakterowi bardziej wyraźnego poważnego obrażenia.

99. Inne nieokreślone obrażenia (N856, N994-N999)

Grupa ta powinna być używana wyłącznie do klasyfikowania obrażeń, które nie mogą być gdzie indziej sklasyfikowane, np. infekcji.

Obejmuje różne powikłania reakcji pourazowych lub patologicznych, które powinny być klasyfikowane w tej grupie jedynie wtedy, gdy nie jest znany charakter poprzedzających obrażeń.

Uwaga: Pozycje N800-N999 dotyczą kategorii z Poradnika Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób, Urazów i Przyczyn Śmierci .

Aneks G: Klasyfikacja Wypadków przy Pracy według Umiejscowienia Uszkodzenia Ciała¹

Niniejsza klasyfikacja może być również stosowana do klasyfikowania wypadków w drodze do pracy i z pracy.

Grupa dotycząca obrażeń w licznych miejscach ciała powinna być stosowana jedynie do klasyfikowania przypadków, gdy ofiara doznała wielu obrażeń w różnych częściach ciała a żadne z nich nie jest wyraźnie poważniejsze niż pozostałe. W przypadku licznych obrażeń różnych części ciała odniesionych w jednym wypadku, jeżeli jedno z nich jest poważniejsze od innych, wypadek ten powinien być klasyfikowany w grupie odpowiadającej miejscu wystąpienia bardziej wyraźnego poważnego obrażenia. Na przykład złamanie nogi, któremu towarzyszy zadrapanie ręki powinno być klasyfikowane w grupie 54.

54.

1. Głowa

- 11 Okolice czaszki (czaszka, mózg, skalp)
- 12 Oko (w tym nerw oczodół i nerw wzrokowy)
- 13 Ucho
- 14 Usta (w tym wargi, zęby i język)
- 15 Nos
- 16 Twarz, miejsca gdzie indziej nie klasyfikowane
- 18 Głowa, liczne miejsca
- 19 Głowa, miejsce nieokreślone

2. Szyja (w tym gardło i kręgi szyjne)

3. Tors

- 31 Grzbiet (kręgosłup i przylegające mięśnie, rdzeń kręgowy)
- 32 Klatka piersiowa (zebra, mostek, organy wewnętrzne klatki piersiowej)
- 33 Brzuch (włączając organy wewnętrzne)
- 34 Miednica
- 38 Tors, liczne miejsca
- 39 Tors, nieokreślone miejsce

4. Konczyna górna

- 41 Bark (w tym obojczyk i łopatką)
- 42 Ramie
- 43 Lokciec

¹ Rezolucja dotycząca statystyki wypadków przy pracy, X Międzynarodowa Konferencja Statystyków Pracy, Genewa, 2-12 października 1962 roku.

- 44 Przedramie
- 45 Nadgarstek
- 46 Reka (poza samymi palcami)
- 47 Palce
- 48 Konczyna górna, liczne miejsca
- 49 Konczyna górna, nieokreślone miejsce

5. Konczyna dolna

- 51 Biodro
- 52 Udo
- 53 Kolano
- 54 Podudzie
- 55 Kostka
- 56 Stopa (poza samymi palcami)
- 57 Palce
- 58 Konczyna dolna, liczne miejsca
- 59 Konczyna dolna, nieokreślone miejsce

6. Liczne miejsca

- 61 Głowa i tors, głowa i jedna kończyna lub więcej kończyn
- 62 Tors i jedna kończyna lub więcej kończyn
- 63 Jedna kończyna górna i jedna kończyna dolna lub więcej niż dwie kończyny
- 68 Inne liczne miejsca
- 69 Liczne miejsca, nieokreślone

7. Obrazenia ogólne

- 71 Układ krążenia jako taki
- 72 Układ oddechowy jako taki
- 73 Układ pokarmowy jako taki
- 74 Układ nerwowy jako taki
- 78 Inne obrazenia ogólne
- 79 Obrazenia ogólne, nieokreślone

Grupa ta powinna być stosowana tylko wtedy, gdy określone obrazienie (np. zatrucie, itp.) ma wpływ na funkcjonowanie aktywnego systemu ciała; gdy systematyczne uszkodzenie wynika z obrazienia konkretnej części ciała (np. złamanie kręgosłupa powodujące obrazienia rdzenia kręgowego) należy klasyfikować według tej części ciała (w tym przypadku rdzenia kręgowego).

9. Nieokreślone miejsce obrazienia

Ta grupa powinna być stosowana gdy brak informacji pozwalającej na określenie uszkodzonej części ciała.

Uwaga: Proponowana klasyfikacja ogranicza się do dwóch cyfr (poziomów). Dodając jeszcze jeden poziom kraje mogą określić miejsce obrażenia według strony: (1) prawa strona ciała; (2) lewa strona ciała; (obie strony). Na przykład złamanie prawego ramienia klasyfikuje się w pozycji 42(1), skręcenie lewej kostki w pozycji 55(2) a poparzenie obu oczu w pozycji 12(3). Jednak jeśli nie stosuje się dodatkowego poziomu, obrażenia obu nadgarstków, lub obu stóp, itp. nie powinny być klasyfikowane w grupie 6 (liczne miejsca), lecz w odpowiedniej pozycji dotyczącej obrażeń tylko jednego nadgarstka (45), lub jednej stopy (56), itp.

Aneks H: Klasyfikacja Wypadków przy Pracy według typu wypadku¹

Niniejsza klasyfikacja określa typ zdarzenia, które bezpośrednio spowodowało obrazenie, tj. sposób w jaki obiekt lub substancja powodujące obrazenie weszły w kontakt z poszkodowanym.

1. Upadek osób

11 Spadek z wysokości (drzewa, budynki, rusztowania, drabiny, maszyny, pojazdy) oraz wpadnięcie do zagłębień (do studni, do rowu, do wykopu, dziury w ziemi)

12 Upadek osób na tym samym poziomie

2. Uderzenie przez spadające czynniki materialne (obiekty)

21 Zsuwające się i zapadające się (ziemia, skały, kamienie, śnieg)

22 Zawalenie się (budynków, ścian, rusztowań, drabin, stert towarów)

23 Uderzenia przez spadające czynniki materialne w czasie przenoszenia

24 Uderzenia przez spadające czynniki materialne gdzie indziej nie sklasyfikowane

3. Wejście na czynniki materialne, uderzenie o czynniki materialne lub uderzenie przez czynniki materialne, wylaczając obiekty spadające

31 Wejście na czynniki materialne

32 Uderzenie o stałe czynniki materialne (wylaczając uderzenie spowodowane wcześniejszym upadkiem)

33 Zderzenie się z ruchomymi czynnikami materialnymi

34 Uderzenie obiektu ruchomego (włączając lecące odłamki lub czastki), wylaczając obiekty spadające

4. Pochwycenie przez / między czynniki materialne

41 Pochwycenie przez jeden obiekt

42 Pochwycenie pomiędzy stały i ruchomy obiekt

43 Pochwycenie pomiędzy obiekty ruchome (z wyjątkiem obiektów latających i spadających)

5. Nadmierny wysilek lub wyteżony ruch

51 Nadmierny wysilek przy podnoszeniu czynników materialnych (obiektów)

52 Nadmierny wysilek przy pchaniu lub ciągnięciu czynników materialnych (obiektów)

53 Nadmierny wysilek przy przenoszeniu lub rzucaniu czynników materialnych (obiektów)

54 Wyteżony ruch

¹ Rezolucja dotycząca statystyki wypadków przy pracy, X Międzynarodowa Konferencja Statystyków Pracy, Genewa, 2-12 października 1962 roku.

- 6. Narazenie na wysoka temperature lub zetkniecie sie z nia
 - 61 Narazenie na goraco (goraca atmosfere lub srodowisko)
 - 62 Narazenie na zimno (zimna atmosfere lub srodowisko)
 - 63 Zetkniecie sie z goracymi substancjami lub czynnikami materialnymi
 - 64 Zetkniecie sie z bardzo zimnymi substancjami lub czynnikami materialnymi
- 7. Narazenie na prad elektryczny lub zetkniecie sie z nim
- 8. Narazenie na szkodliwe substancje albo promieniowanie lub zetkniecie sie z nimi
 - 81 Zetkniecie sie poprzez wdychanie, spozycie lub wchlonicie substancji szkodliwych
 - 82 Narazenie na promieniowanie jonizujace
 - 83 Narazenie na promieniowanie inne niz jonizujace
- 9. Innego typu wypadki, gdzie indziej nie sklasyfikowane, w tym wypadki nie sklasyfikowane z powodu braku wystarczajacych danych
 - 91 Innego typu wypadki, gdzie indziej nie sklasyfikowane
 - 92 Wypadki nie sklasyfikowane z powodu braku wystarczajacych danych

Aneks I: Klasyfikacja wypadków przy pracy według czynnika powodującego wypadek¹

Niniejsza klasyfikacja może być stosowana do klasyfikowania albo czynnika związanego z urazem, albo czynnika związanego z wypadkiem:

- (a) jeśli niniejsza klasyfikacja jest stosowana do klasyfikowania czynnika związanego z urazem, pozycje wybrane do kodowania powinny być związane z czynnikami bezpośrednio powodującymi uraz bez względu na ich udział w wywołaniu zdarzenia określającego typ wypadku (patrz aneks H);
- (b) jeśli klasyfikacja jest stosowana do klasyfikowania czynnika związanego z wypadkiem, pozycje wybrane do kodowania powinny być związane z czynnikami, które ze względu na swój charakter lub stan stanowią zagrożenie i jako takie przyspieszyły zdarzenie określające typ wypadku (patrz aneks H);

1. Maszyny

- 11 Źródła napędu, poza silnikami elektrycznymi
 - 111 silniki parowe tłokowe
 - 112 silniki spalinowe
 - 113 inne
- 12 Urządzenia napędowe
 - 121 wały napędowe
 - 122 napędowe pasy, kable, koła pasowe, zębniaki, lancuchy, koła zębate
 - 129 inne
- 13 Maszyny służące do obróbki metali
 - 131 prasy mechaniczne
 - 132 tokarki
 - 133 frezarki
 - 134 tarcze ściernie
 - 135 nożyce
 - 136 maszyny kuznicze
 - 137 walcarki
 - 139 inne
- 14 Maszyny do obróbki drewna i pokrewne
 - 141 pilarki tarczowe
 - 142 inne pily

¹ Rezolucja dotycząca statystyki wypadków przy pracy, X Międzynarodowa Konferencja Statystyków Pracy, Genewa, 2-12 października 1962 roku.

- 143 frezarki
- 144 strugi ręczne
- 149 inne
- 15 Maszyny rolnicze
 - 151 zniwiarki (w tym kombajny)
 - 152 młocarnie
 - 159 inne
- 16 Maszyny górnicze
 - 161 wrebarki do wrebu dolnego
 - 169 inne
- 19 Inne maszyny nie wymienione gdzie indziej
 - 191 maszyny do robót ziemnych, koparki i zgarniarki, poza środkami transportu
 - 192 przedzarki, maszyny tkackie i inne maszyny włókiennicze
 - 193 maszyny do produkcji artykułów spożywczych i napojów
 - 194 maszyny do produkcji papieru
 - 195 maszyny drukarskie
 - 199 inne

2. Środki transportu i maszyny podnoszące

- 21 Maszyny i urządzenia podnoszące
 - 211 dźwigi
 - 212 windy i podnosniki
 - 213 wciągarki
 - 214 wielokrazki
 - 219 inne
- 22 Środki transportu kolejowego
 - 221 koleje międzymiastowe
 - 222 transport kolejowy w kopalniach, tunelach, kamieniołomach, zakładach przemysłowych, portach i innych.
 - 229 inne
- 23 Inne kołowe środki transportu, poza transportem kolejowym
 - 231 ciągniki
 - 232 samochody ciężarowe
 - 233 ciężarówki
 - 234 pojazdy mechaniczne gdzie indziej nie sklasyfikowane
 - 235 pojazdy ciągnięte przez zwierzęta

- 236 pojazdy rzeczne
- 239 inne
- 24 Srodki transportu powietrznego
- 25 Srodki transportu wodnego
 - 251 zmotoryzowane srodki transportu wodnego
 - 252 niezmotoryzowane srodki transportu wodnego
- 26 Inne srodki transportu
 - 261 wózki linowe
 - 262 przenosniki mechaniczne poza wózkami linowymi
 - 269 inne

3. Inne wyposażenie

- 31 Zbiorniki ciśnieniowe
 - 311 kotły
 - 312 pojemniki ciśnieniowe
 - 313 rurociągi ciśnieniowe i wyposażenie dodatkowe
 - 314 butle gazowe
 - 315 kesony, sprzęt do nurkowania
 - 319 inne
- 32 Piece, piecyki
 - 321 wielkie piece
 - 322 piece rafinujące
 - 323 inne piece
 - 324 piece do wypalania / suszenia
 - 325 małe piece
- 33 Urządzenia chłodnicze
- 34 Instalacje chłodnicze, w tym silniki elektryczne, poza narzędziami elektrycznymi
 - 341 maszyny obrotowe
 - 342 przewody
 - 343 transformatory
 - 344 aparatura sterownicza
 - 349 inne
- 35 Narzędzia ręczne o napędzie elektrycznym
- 36 Narzędzia i urządzenia, poza narzędziami ręcznymi o napędzie elektrycznym
 - 361 narzędzia ręczne o napędzie silnikowym, poza narzędziami ręcznymi o napędzie elektrycznym

- 362 narzędzia ręczne, poza narzędziami o napędzie silnikowym
- 369 inne
- 37 Drabiny, rampy ruchome
- 38 Rusztowania
- 39 Inny sprzęt gdzie indziej nie sklasyfikowany

4. Materiały, substancje i promieniowanie

- 41 Materiały wybuchowe
- 42 Pyły, gazy, ciecze i chemikalia, poza materiałami wybuchowymi
 - 421 pyły
 - 422 gazy, opary, dymy
 - 423 ciecze gdzie indziej nie sklasyfikowane
 - 424 chemikalia gdzie indziej nie sklasyfikowane
 - 429 inne
- 43 Latające odłamki
- 44 Promieniowanie
 - 441 promieniowanie jonizujące
 - 449 inne
- 49 Inne materiały i substancje gdzie indziej nie sklasyfikowane

5. Środowisko pracy

- 51 Zewnętrzne
 - 511 pogoda
 - 512 powierzchnie drogowe i robocze
 - 513 woda
 - 519 inne
- 52 Wewnętrzne
 - 521 podłogi
 - 522 pomieszczenia zamknięte
 - 523 schody
 - 524 inne powierzchnie drogowe i robocze
 - 525 otwory w podłodze i w ścianach
 - 526 czynniki środowiskowe (światło, wentylacja, temperatura, hałas, itp.)
 - 529 inne
- 53 Podziemne
 - 531 stropy i przodki dróg i tuneli kopalni itp.
 - 532 spagi dróg i tuneli kopalnianych itp.

533 przodki robocze kopalni i tuneli itp.

534 szyby kopalniane

535 ogien

536 woda

539 inne

6. Inne czynniki, gdzie indziej nie sklasyfikowane

61 Zwierzeta

611 zwierzeta zywe

612 produkty zwierzecze

69 Inne czynniki, gdzie indziej nie sklasyfikowane

7. Czynniki nie sklasyfikowane z powodu braku danych